

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Orosházi HARANGSZÓ

XX. évfolyam 1. szám · 2013. húsvét

Nincsen húsvét Golgota nélkül, nincsen feltámadás halál nélkül

„Dicsőítünk, Krisztus,
aki szenvedtél...”

Megértem, Kedves Olvasó, ha már e két mondat után elindul Önben az ellenállás, érdeklődését veszti, vagy azért becsületből továbbolvassa. Teljesen természetes és ösztönös emberi reakció ez. Olyan érzékeny területét érinti legbensőbb világunknak, hogy vannak életszakaszok, amikor hallani sem akarunk a szenvedésről. Örülünk, hogy egyáltalán levegőt kapunk a sok teendő között, és semmi energiánk nem jut arra, hogy mély teológiai igazságokon gondolkodjunk. Egyrészt életünk ilyen munkás hétköznapiokból áll, és joggal várunk el inkább békeséget, reménységet, vigasztalást az egyháztól, a lelkésztől. Másrészt életünkben – időről időre – kényszerűen meg kell állnunk és visszatekintünk a múltunkra, hogy újra erőt meríthessünk a jövő harcaihoz. Kényszer vagy sem, ilyen önvizsgálati idő a böjt időszaka is. Honnan hová jutottam? Csak ráncaim számában mérhető az idő múlása felettem?

„Nem lennék az, aki vagyok!” – ezzel az összegzéssel fejezte be huszoneves beszélgetőpartnerem a családban átélt megpróbáltatásainak történetét. Némi büszkeség sugárzott a páratelt szempárból. Mély bölcsességgel tekintett saját szenvedésére, és életformáló erőként élte meg azt. Hagyta, hogy formálódjék általa.

Vajon ha életünk nagy összefüggései-re, felfedezett alapigazságokra gondo-

lunk, van-e egy felismerés, egy gondolat is közöttük, ami kiállta az idő próbáját? Nem gondolkodtunk-e máshogy kamaszként, huszonevesként? Ráismerünk-e egyáltalán akkori gondolatainkra, terveinkre? Ha értékeinkre tekintünk, amiket kaptunk vagy megszereztünk, nem formálódtak-e azok is idő közben? De nem kell ekkora utat megtennünk. Az egészség, ami szinte magától értődő, számunkra mérhetetlen kincsé válik egy-egy náthás időszakban, s a prioritások átrendeződnek azonnal. Mi a legfontosabb? Újra és újra választ kell adnunk erre.

Szenvedés–kereszt–Golgota– halál–üres sír–feltámadás...

Engem az a kérdés érdekel most leginkább, hogy ez a böjti időszak, az ez évi virágvasárnap, nagyhét és húsvét mit hozhat nekem. Egyik böjti felfedezésem az, hogy az Útmutató kijelölt igeszakaszai újra és újra elem hozzák Jób történetét. S bármilyen furcsa, Jób szenvedésén keresztül pedig egyre közelebb kerülök saját nagy kérdéseimhez. Bár ez logikailag merész lépés, ezeken keresztül egyre közelebről figyelem a szenvedő Krisztust. Keresztútján követve átgondolom megnyilatkozását, meg nem értett voltát, kigúnyoltatását és elhagyatottságát. „Nem az a legény, aki üt, hanem aki állja!” Számomra igazi lelki teher – és nem vagyok egyedül ezzel – a kóruspassióban Feszítst meg!-et énekelni. Akkor is, ha tudom, csupán a tömegeből egy hang az enyém.

De megnyugtató Jézus szavát hallani: Uram, bocsáss meg nekik... A kereszt Krisztus keresztje óta a nagybetűs Igazságtalanság helye. A szenvedés ritkán megokolható, többnyire felháborodást keltő, de legalábbis kételkedést elindító tény. Legyen szó saját szenvedésünkről vagy Jézuséről. Istennek Fia nem menteséget, nem kiutat ígért az igazságtalanságból, hanem a szenvedésen át a másik oldalra vezető utat mutatta meg nekünk.

„Egyik barátom, aki azzal küzd, hogy a sok fájdalom és szomorúság ellenére se veszítse el hitét a szerető Istenben, egy nap ezzel hozakodott elő: – Isten egyetlen mentsége a húsvét! – A mondat nem áll teológiai alapokon, és elég nyers, de ebben a kijelentésben kísérteties igazság rejlik.”* Nem mintha Istennek kötelessége lenne minden döntését megmagyarázni, mégis lehetőséget ad arra, hogy húsvét csodájába betekintsünk. Ő beváltotta az ígérését, elküldte a megígért Messiást. Mi, akik Jézusról csupa jó dolgokat tudunk mondani, tanításain elmélkedünk és tanácsait a mindennapjainkban kamatoztatjuk, nehezen tudjuk elképzelni, hogy ellenségei is voltak bőséggel – róluk beszámol az Újszövetség. Mi, akik zseniális tanítónak, szeretetteljes embernek, empatikus lelkigondozónak ismerjük, nehezen fogjuk fel, hogy egyesek azon munkálkodtak, hogy elveszejték őt. Vádat gyűjtöttek ellene. Mi inkább énekeljük a virágvasárnap tömeggel: „Hozsánna a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az

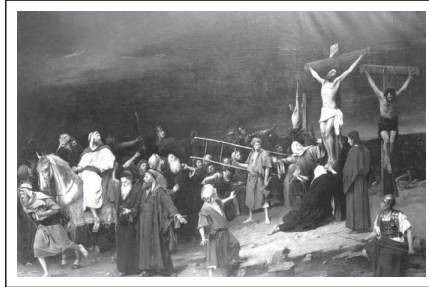
Mindenkinek áldott feltámadási ünnepet kíván az Orosházi Evangélikus Egyházközség!

„Úr nevében.” Mi inkább azonosulunk a lelkes Péterrel, aki bátran kimondta az első hitvallást, és Krisztusunknak valljuk őt. De kikerülhetetlenül helyet kap a passióban az áruló Júdás, a bosszúéhes papi tanács tagja, a bábként rángatható Pilátus és a gúnyolódó Heródes. Sőt mi több: ott van ugyanaz a bátor Péter, aki félelmében most még azt is tagadja, hogy valaha találkozott volna Jézussal... S a nép, amely hozsánnázott, most öklét rázva kívánja Jézus vérének kiontását.

Hol van itt az igazság? Ki nem vágyik közülünk időnként nagyobb igazságra ezen a világon, itt és most? Ne legyen két-ségünk felőle, hogy ha Isten akarata az lett volna, Jézus minden nehézség nélkül leszállhatott volna a keresztről, s a gúnyolódók ajkára forrt volna a szó az ámulattól. De úgy tetszett Istennek, hogy

megváltásunk titka éppen a kereszt legyen. Úgy tetszett neki, hogy Fia feláldozásával mutassa meg végtelen, elfogadó szeretetét irántad.

„Amint a nagypéntek lerombolta az ösztönös hitet, hogy a földi életnek igazságosnak kell lennie, úgy következett el húsvétvasárnap a világmindenség rejtelkéhez vezető meglepő megoldással. A

sötétségből ragyogó világosság támadt fel.”*

Ez a világosság vezessen minket a böjti, önvizsgálati időben. Zengjen a Hozsánná virágvasárnap. Kísérjük el a kereszttúton Jézusunkat, és bízzuk rá veszteségeink elhordozását. Várjuk gyermeki kíváncsisággal és „áldott türelmetlenség-gel” életünk nagyszombati idejében Isten csodáját. Itt az ideje, hogy a feltámadás fényébe helyezzük saját és elhunyt szeret-teink életét, jövőjét.

„Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül...” [1Kor 15, 20]

*A két hosszabb idézetet Philip Yancey írta.

IHÁSZ BEATRIX
evangélikus lelkész

Nagypéntek

Szubjektív bevezetés a nagypénteki igemagyarázathoz

Isten kegyelméből a nagypéntek történelmi és teológiai valósága átível az életben, mint a jól megépített híd a zavaros folyam felett. Ezt tekintem életem egyik legnagyobb ajándékának, amit Istentől kaptam az Úr Jézus Krisztus által, akinek köszönhetjük a nagypéntek életmentő valóságát, aki csupa szeretetből tette, amit tett. „Mert ő Isten formájában lévén nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és magatartásában is embernek bizonyult; megalázta magát, és engedelmeskedett mindhaláláig, mégpedig a kereszthaláláig.” [Fil 2,6–8] Keresztelő János pedig így mutatott rá a Jordán partján: „János látta Jézust, amint jön felé, és így szólt: „Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!” [Jn 1,29]

Első – segédlelkézi – szolgálati helyemre, vagyis Szegedre 1971. augusztus 1-jével kerültem, s lelkézi szolgálatom első nagypénteki alkalmára 1972-ben került sor, a szegedi templom szószékén. A szentige Jn 3,14kk volt: „És ahogyan Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az Emberfiának is felemeltetnie, hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne.” Jézus Nikodémussal találkozik, és azon a titokzatos éjszakán sok érdekesség hangzik el, így olvassuk az evangéliumban. Itt idézi fel Jézus a Mózes negyedik könyve 21. fejeztében olvasható eseményt, hogy Isten a népét bűnei miatt mérges kígyókkal bünteti, és Mózes könyörgésére Isten azt a megoldást kínálja fel nekik, hogy Mózes készítsen rézkí-

gyót, tűzze egy póznára, és ha valakit megmart a mérges kígyó, csak nézzen fel erre a rézkígyóra, és meggyógyul.

Ezzel az idézett textussal kerültem szószékre 1972 nagypéntekén, és emberi értelemben nem tudom elmagyarázni, hogy miért történt, ami történt, mert ott a szószéken történt valami, amire én nem készültem fel. Még kéziratos kéziratomból, de beszéd közben egyszerűen csak mintegy félretoltam a papírost, és kirobant a lelkemből a Hang, hogy „Nézz fel a keresztre!”. Én magam is meglepődve hallottam, ahogy huszonévesen teljes lelkesültséggel „elvesztettem” a papírost, és a gondolatmenetek lezárásaként ismétlődött egyre sűrűbben, hogy „Nézz fel a keresztre!”. Ott a szószéken fedeztem fel a nagypénteket, Krisztus áldozatát, a goltai keresztet, Isten szeretetét, és ettől kezdve ez a felfedezés teljesen meghatározta lelkézi szolgálatomat, teológiai gondolkodásomat. Nézz fel a keresztre!

Menetközben – ahogy telt az idő – egyre erőteljesebben éltem át a nagypéntek jelentőségét, és egyre jobban szenvedtem lelkileg attól, ha valahol egy-egy gyülekezet nem értékelte a nagypénteket. Szembesültem Pál apostol híres ígéjével: „Mert úgy határozottam, hogy nem tudok kö-zöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről.” [1Kor 2,2] Elmélyedve Pál apostol gondolatvilágában, szívleltem meg, hogy Pál teológiáját így is nevezik: sztaurocentrikus, azaz kereszt-középpontú teológia. Így született meg bennem a tétel, hogy „nagypéntek nélkül nincs feltámadás”! Amilyen súlyú lelki elkötelezettséggel éli át valaki a nagyhe-tet és benne a nagypénteket, azzal párhu-

zamos lelki súllyal fogja boldogan ünne-pelni a feltámadás ünnepét. Amilyen lelki mélységgel ragyog fel a nagyhét és benne a nagypéntek jelentősége, olyan ki-emelkedően fog ragyogni Jézus győz-lme a halál felett, azaz a feltámadás üzenete.

Megszéppent, de mégis nagyon hálás voltam Istennek, amikor nem sokkal 2000 után azt a szép feladatot kaptuk, hogy abban az esztendőben nagypénteken az is-tentiszteletet a Kossuth Rádió Orosházá-ról közvetíti. Megszéppentségem oka az volt, hogy ha a szokásos létszám jön össze a méretes templomunkban, akkor a gyülekezeti bizonyosság-tételünk nagyon gyenge lesz az éter hullámain keresztül. Imádkoztunk, mozgósítottunk, és hála legyen a Szentlélek Istennek és az orosházi gyülekezetnek, nagyon sokan voltak nagypéntek napján a templomban. És mivel őrzöm az akkori magnófelvételt, olykor gyönyörködve hallgatom, ahogy zengett a bizonyosságtevő nagypénteki ének: „A keresztfához megyek”. S ettől kezdve – Isten megáldotta ezt az alkalmat – a nagypénteki gyülekezet Orosházán is szép lét-számú volt, évről évre. Most is szívből jövő üzenetként fogalmazódik meg bennem a volt és szeretett orosházi gyülekezet felé, hogy teljes lelkekkel becsüljétek meg a nagypénteket, mert nélküle nincs meg a feltámadás ünnepének evangéliumi öröme. Nagypéntek nélkül a húsvétvasárnap érthetetlen, átélhetetlen.

2012-ben – földi életem 65. esztendőjében – elérkezett az utolsó aktív szolgálati évem, és ha nem könnyű szívvel is, de el kellett fogadni az élet Istentől adott rend-jét. Jött az utolsó szolgálati év nagyhete. ☞

☞ Lelkészársaimmal beosztottuk időben az istentiszteleti alkalmak szolgálati rendjét, és első pillantásra mindannyian természetesnek tartottuk, hogy enyém legyen húsvét vasárnapja, hiszen akkor vannak a legtöbben a templomban. És hát pályám befejezése előtt logikus, hogy mint igazgatólelkész, enyém legyen a nagyünnepi alkalom. Mégsem így lett. Ennek pedig nagyon egyszerű oka volt. Lelki kíváncsiságból egy hónappal előre megnéztem a nagyheti és a feltámadás ünnepi textusokat, miről is kell majd prédikálnunk. És szent megdöbbenéssel láttam a nagypénteki kiírást: textus (igehirdetési alapige) 4Móz 21,4–9. Pontosan az a történet, amivel 1972-ben Szegeden szószékre álltam, csak akkor az újszövetségi igé kapcsolódott az ószövetségihez, és most az ószövetségtől léphettünk az újszövetséghez, azaz oda, hogy „Nézz fel a keresztre!”, és akkor felragyog számodra az örök üdvösség, a legnagyobb gyógyulás!

Még csak január volt, amikor kedves felkérő levelet kaptam a Lelkipásztor szakfolyóirat szerkesztőjétől, hogy az ideai nagypénteki textusról írjak egy igehirdetési előkészítőt a lelkészek számára (hátha lesz, akinek ez segítséget jelent). Meghatódva vettem tudomásul a kedves feladatot, hogy idén is mélyebben átgondolhassam a nagypéntek fontosságát és csodálatos üzenetét. A kért határidőre elkészültem a feladattal, a lelkészeknek szánt ún. szakmai szövegmagyarázattal és igehirdetési vázlatjavaslatokkal. A Lelkipásztor szerkesztője már nyugtázta is az anyag megérkezését.

Pár nappal ezelőtt újabb nagypénteki meglepetés ért. Szegedi nyugdíjaséletem békésen csörgedezik, szelíden, mint a Tisza, és lelkiileg újra megérintett nagypéntek ténye. Levelet kaptam Orosházáról, a gyülekezet igazgatólelkészétől, Ördög Endrétől: „Örülnék, ha a következő Harangszóba egy rövid írást közölhetnék tőled. A kérésem apropóját az az emlékem adta, hogy tavaly a beosztást megfordítva elkértem a nagypénteki istentiszteletet, mert ugyanaz a textus volt kijelölve utolsó aktív lelkészként végzett nagypénteki alkalomdon, mint ami legelső, lelkészként végzett nagypénteki istentiszteleten. Ív két nagypéntek között – vagy valami hasonló gondolat mentén megfogalmazott gondolataid alapozhatnák meg a húsvéti írás gondolatait.”

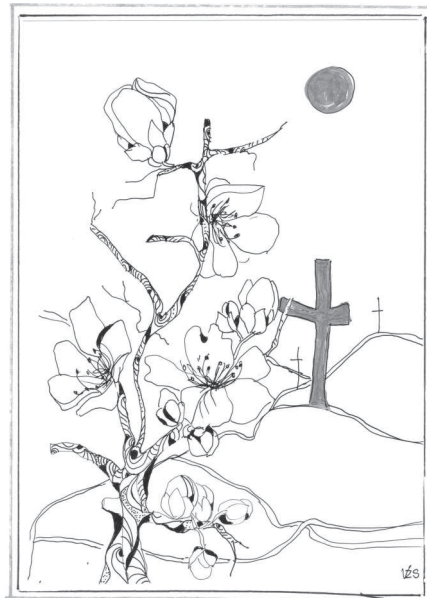
A megírt felkérő örömmel vállaltam, és a Lelkipásztor szakfolyóiratnak megírt szakmai igehirdetési előkészítőt átalakítottam, hogy csak a nagypénteki gazdag üzenet szóljon meg, előkészítendő a feltámadás csodálatos ünnepét: Jézus győzött bűneink és a halál felett. Idén a nagypénteki textus Lk 23,24–32; 33–49.

Áldott akkor lesz a feltámadási ünnepünk, ha szívvel-lélekkel átéljük nagypéntek történetét és üzenetét: Nézz fel a keresztre! És látni fogod a Feltámadott Jézust!

Áldozat és Főpap **Lk 23,24–32; 33–49**

Csatlakozunk nagypéntek napján Jézus ismerőseihez és a galileai asszonyokhoz, akik „távolabb állva szemlélték” mindazt, ami az első nagypénteken történt. Csak esetleg mi – lélekben – merészkedjünk közelebb a kereszthez. Ezt tette értünk Jézus! Lukács evangélista írja le, hogy Jézus ismerősei és az asszonyok ott álltak, távolabb, szemlélve a keresztet és rajta Jézust. Ezért a kérésünk: csatlakozunk nagypéntek napján hozzájuk!

Ha közelebbről szemléljük ezt a szent történetet, akkor rádöbbenünk, hogy lát-

szat és valóság mennyire eltérnek egymástól. S tanulgassuk, hogy milyen sokszor vagyunk a látszat foglyai. Még a természet is számos példát ad a látszat és a valóság leckéjéből. Klasszikus példa a reggel és az este, hagyományosan úgy mondjuk, hogy felkel, illetve lemegy a Nap, pedig „csak” a Föld forog a tengelye körül és kering nagy sebességgel a Nap körül, ám mi mégis a látszat szerint beszélünk.

Látszat az, hogy Pilátusnak mekkora hatalma van, mert az Izrael megszálló hadsereg parancsnoka és a Szentföld teljhatalmú helytartója. A valóság azonban az, hogy minden Jézus kezében van, még ebben a drámai eseménysorozatban is. Pilátus kénytelen a nép kívánságának engedni. Nem azt engedi szabadon, akit szeretne (Jézust), hanem akit nem szeretne (egy bűnözőt), mert ez a demokrácia. Pilátus a nagy demokrata.

Az események szemlélésében az első pillanattól kezdve csodálkozunk rá arra a tényre, hogy látszólag legyőzték Jézust. A valóság azonban az, hogy csak az történhetett meg, amit a mennyei Atya és a Fiú akartak, és ennek a csodának a meg-látására tegyen képessé bennünket a Szentlélek Isten!

Az is csak látszat, hogy nagypéntek napján Jézust kellene bánatos lélekkel siratnunk, mert az csak látszat, hogy Ő egy kiszolgáltatott mártír. A Zsidókhoz írott levélből tudjuk, hogy Jézus egyszerre áldozati bárány és a Főpap, aki bemutatja az áldozatot! Jézust nem kivégzik, hanem Ő adja értünk az életét, váltságul. Ahogy az ókorban arany- vagy ezüstpénzért kiváltottak embereket a rabszolgasorból, Ő úgy adja életét, önmagát váltságdíjúl értünk, mert nélküle a bűn rabszolgái maradnánk az örökkévalóság kárhóztató rettenetében is. Tehát csak látszat, hogy Jézust kivégzik, mert a valóság az, hogy így lesz a mi Megváltónkka.

A kereszten elmondott szavai is igazolják azt, hogy Ő uralkodik a drámai helyzet felett, ezért is fontos figyelemmel kísérenünk mindazt, amit Jézus mondott a kereszten. Ha mind a négy evangéliumra gondolunk, akkor Jézusnak összesen hét szava volt a keresztfán, és jó lelkigyakorlati lehetőség, ha időnként saját passióhet rendezünk magunknak, ahol naponta egy-egy olyan igén meditálunk, amit Jézus mondott a kereszten (érdemes ezt zenével alátámasztani, hogy ezek a szavak még mélyebben a lelkünkbe hatoljanak, pl. Haydn A Megváltó hét szava a keresztfán).

Ebben a kijelölt történetben Jézus négyszer szólal meg. Legelőször az őt sirató asszonyok lelki látását szándékozik kitérítéssel vigasztaló módon: legyen fontos számukra a megtérésük, mert az elkövetkező nehéz időkben csak egyetlen menedékük lesz, a Megváltójuk. Jézus az egy generáció múlva bekövetkező súlyos eseményekre utal, amikor majd a rómaiak elpusztítják a szent fővárost, és a templomból is csak a siratófal marad, akkor legyen nekik menedékük. Ha ránk váró veszedelemről tudhatunk, akkor szükséges bölcsen óvintézkedéseket tennünk, ebben az esetben egyetlen egy bölcs lépés lehetséges, megtérés a Megváltóhoz.

Amikor Jézus másodszor megszólal, akkor az ellenségeiért imádkozik, azokért, akik elárulták, megtagadták, halálra ítélték, és a kivégzés szörnyű művét is végrehajtották. Jézus közbenjárónk... mindenkiért, még az ellenségeiért is közbenjáró, mert Ő azért jött, hogy mindenki felé szeretettel forduljon, és mindenkiért fel-emelje szavát a mennyei Atya színe előtt. Megrendítő módon nem mérlegeli, hogy ki érdemi meg, és ki nem – ahogy a napfény is, eső is, jókra és gonoszokra áldás-☞

Az evangelizációk története

Az evangelizációk története az egyház története, amely hamarosan 2000 éves lesz. A nagy létszámú evangelizációk azonban csak az utóbbi 300 évre jellemzőek, amikor is szükség lett arra, hogy a szekularizáció ellensúlyozására nagy létszámú missziós alkalmakat szervezzenek.

Jézus számára természetesen egy ember is nagyon fontos. Szinte több beszámoló maradt fenn egy-egy emberrel való beszélgetéséről, mint ezek megvendégléséről.

Tudni kell, hogy Jézus számára a tömegben lévő emberekből is az egyén volt a fontos, akit meg lehet szólítani. „Ma a te házában kell megszállnom” – mondta Jézus Jerikóban Zákeusnak. Nem bújhatunk el a tömegben. Nem lehetséges a kollektív pálfordulás. A megtérést mindenkinek magának kell megharcolnia. Ezek a nagy létszámú alkalmak csak arra jók, hogy egyeseket ezen keresztül érzünk el. Az egyház munkája leginkább kis csoportokban zajlik, mégis adódhatnak olyan időszakok, amikor egyszerre többeket meg lehet szólítani. A lehetőség megvan, de könnyen el is szalaszthatja az ember, ha nem személyesen akar felelni Jézus hívására, hanem csak a tömeg nyomására tesz meg bizonyos lépéseket.

Figyeljük meg három egyháztörténelmi személyn keresztül azt, hogy az utóbbi évszázadokban kiket használt fel Isten az

ébredés munkájában! Rajtuk kívül is sokan voltak, akik ezt a munkát végezték, de létszámot tekintve talán ők azok, akik legtöbbet értek el. Természetesen a végső eredményt a mennyben fogjuk látni. Azonban levonhatunk tanulságot az előtünk élt nemzedékek történetéből.

Az első kiválasztott személy *John Wesley*, akit Isten az angliai metodista ébredésében használt fel, a 18. században. Őt az Úr egy, önmaga által sikertelennek nevezett, hároméves amerikai missziós vállalkozás után szólította meg. Akkor már lekipásztori szolgálatot végző, felszentelt anglikán lelkész volt, mégis nyugtalan lelkiállapotban tér haza Angliába. Úgy érezte, még mindig nem élte át az Istennel való megbékélést, a megtérést. Erre Londonban, 1738. május 24-én, egy összejövetelel került sor, ahol Luther Mártonnak a Római levélhez írott előszavát olvasták fel. Wesley naplójában erről így olvasunk: *„Este nagyon kelleltenül mentem el az Aldersgate utcai társaságba, ahol valaki felolvasta Luthernek a Római levélhez írt bevezetését. Háromnegyed kilenc táján, midőn a felolvasás ott tartott, hogy Isten milyen változást idéz elő a szívtoban, a Krisztusban való hit által, szívemet furcsa melegség töltötte el. Azt éreztem, bízom Krisztusban, egyedül Krisztusban, üdvösségemért. Megkaptam a bizonyosságot, hogy elvette bűneimet, még az én bűneimet is, és megszabadított a bűn és a halál törvényétől.”*

Végül a világtörténelem talán egyik legszebb bizonyágtétele hangzik el ebben az igeszakaszban. Megmondhatatlan, hány betegágyon és hány haldoklónak jelentett ez már óriási lelki segítséget, hogy a Jézustól tanult és a Lélektől kapott hittel ki tudta mondani: atyám, a te kezre bízom az én mulandó életemet, halálnak kiszolgáltatott lelkemet. Amikor Jézus ezt kimondta, meghalt. Nem csoda, hogy a római százados megrendült és felismerte a „valóban igaz embert”, vagyis a látszat mögé látott. Nem meglepő, hogy a bámész sokaság pánikszerűen menekült haza, mellét verve. S voltak még, akik ott álltak – igaz, kissé távolabb – és szemlélték mindazt, ami történt, felnéztek a keresztre. A mai napon mi is nézzünk fel feketébe öltöztetett templomainkban a keresztre, és ragyogjon fel számunkra, hogy mindez értünk történt. Ha felismerjük ezt, nem maradhat hatás nélkül az életünkre.

RIBÁR JÁNOS
ny. esperes

Az egyén megtéréséből nagy mozgalom támadt, amely előbb az egyház keretei között bontakozott ki, de amikor ezt az akkori vezetők nem nézték jó szemmel, lassan kivált az anglikán egyház kebeléről. Jó lett volna megtartani azokat, akiket valóságosan megszólított Isten.

A nagy ébredés Wesley-féle szakaszának három főbb teológiai ismertetőjele volt: újjászületés (kegyelemből, hit által), keresztyén tökéletesség vagy megszentelődés (szintén kegyelemből, hit által) és a Szentlélek bizonyossága az elnyert kegyelem bizonyosságáról. Ezen tételek talán szigorúnak tűnnek, mégsem tántorították el az érdeklődőket, hanem még nagyobb buzgóság támadt bennük Isten akaratának véghezvitelére.

Az önálló egyházzá szerveződésre, megalakulásra csak Wesley halála után került sor. Ekkor, 1791-ben a brit metodizmus 70 ezer, az amerikai 80 ezer fős közösséget jelentett. Abban az évszázadban Isten többmilliósi tömeget tudott megszólítani. A kényszer szülte szabadtéri istentiszteleteiken volt, hogy tízezer ember hallgatta Wesleyt. Visszatekintve a kor technikai színvonalára, kész csoda, hogy a prédikátor hangja mindenféle hangosítás nélkül eljutott a hallgatóság fülébe. Egyes történészek véleménye szerint az akkori angliai társadalmi stabilitás a Wesley-féle ébredésnek volt köszönhető, így elkerülték a nagy francia forradalomhoz hasonló tragédiát.

Charles Grandison Finney a 19. században volt Amerika nagy evangelizátora. Egyszerű, szegény családban született, a tanulást nem engedhette meg magának, de – saját szorgalmának köszönhetően – nagy erőfeszítésekkel jogi végzettséget szerzett, és ügyvédként dolgozott. Ekkor szólította meg Isten: *„1821. október 8-án és 9-én munkaterhe könnyebbedett, ezért elhatározta, hogy külön időt szentel a lelki kérdésekre. Olvasta a Bibliát és buzgón imádkozott két napot át, de semmi jelentős esemény nem történt. Szerda reggel, amint ment irodájába, hallott egy belső hangot, ami ezt mondta: »Mire vársz?«*

Finney saját bizonyágtétele szerint akkor kiment az erdőbe, és imádkozni kezdett. Bizonyos időn át folytatta az imát, sirt és idézte azokat az igeverseket, amelyeket már olvasott. Az egyik igever, amit idézett, ez volt: »Megtaláltok engem, ha kerestek, és teljes szívvel folyamodtok hozzám.« Azon az estén szobájában átélt egy jelentős megtérést. Büntudata megszűnt, és úgy érezte, hogy megigazult hit által.”

Finney részt vett a nagy ébredésben, s

ként jön –, mindenkiért, az ellenségeiért is imádkozik. Megható, hogy még indokot is talál mellettük: még nem látnak, még nem volt módjuk felismerni a látszat mögött a valóságot.

Harmadszor is megszólal Jézus, és akkor egy igazán méltatlan emberre pazarolja isteni szeretetét, de Ő ezt nem sajnálja, mert ez a – Lukács szerint – lázadó és gyilkos ember titokzatos módon megsejtette Jézus lényének, művének a titkát, és ki tudja mondani személyes bűnvallását, képes a végső kétségbeesés helyszínén bizodalmit egy látszólag tehetetlen ember felé fordítani. Ez az egykori bűnöző és halálraítélt egy tehetetlennek látszó emberbe veti bizodalmit, pedig még azt sem tudja, hogy „Uramnak” szólíthatná; megmarad amellett, hogy egyszerű néven szólítja: Jézus! S erre a megszólított Jézus felmutatja, hogy a valóságban ő az Úr, aki megajándékozza „azonnal, ma” ezt a bűnbánó és hitvalló embert: bizony (ámen) mondom neked, még ma velem leszel a Paradicsomban!

úgy becsülik, hogy 600 ezer embert vezetett Krisztushoz e vallásos ébredés alatt. Sokféle módon határozta meg az evangelizálás mintáját, ami átkerült a 20. századba is. Prédikációja egy ügyvédi megszólaláshoz hasonlított, amikor is az észérvek erejével meggyőzte a hallgatóságot. Nem az emberek lelkét simogatta, hanem ostorozta a bűnököt. Valóságos véteklis-tákat állított fel, de a kegyelmet így tudta igazán hirdetni.

Elégé bátor volt ahhoz, hogy új módszereket próbáljon ki az ébredések idején. Tekintet nélkül a forrásra, ha a módszer hasznosnak látszott, Finney bevonta az összejövetelekbe. Istentiszteletein gyakran használta a „érdeklődők padját”, ami közel volt az első helyhez, ahol bárki személyesen tanácsot kérhetett, amikor foglalkozni akart üdvösségével. *Nyilvánosan szólított fel a döntésre, ami szokatlan gyakorlat volt a maga korában.*

Finney nem hajolt meg a korszellem előtt, és bátran szembeszállt a rabszolgaság intézményével, noha ez az akkor is vallásosabbnak mondott déli államok gazdasági alapját adta.

A harmadik személy *Billy Graham*, aki korunk technikai vívmányait felhasználva több embernek hirdette személyesen Isten üzenetét, mint bárki más, aki Krisztus követségében valaha is munkálkodott öelötté. Élete során mintegy 215 millió embert szólított meg. A számokkal

azonban nagyon vigyáznunk kell, mert csalókéak. Jó tíz évvel ezelőtt részt vettem a társaság missziós konferenciáján, ahol őszintén elmondták, hogy a valós statisztika szerint az evangelizációkon előreménők csupán 1-2%-a maradt meg a hitben. Ez a szám a milliókhoz képest kisebbíti a valódi megszólítottak számát, de tudhatjuk azt, hogy kevesen vannak, akik a keskeny úton járnak.

Sokan támadták szolgálatát, miszerint túlságosan elnéző egyes neves emberek bűneivel szemben. Bizonyos feljegyzések azonban másról számolnak be: *„Truman elnökkel való kapcsolata 1949-ben nehezen indult. Bátor, már-már pimasz, tola-kodó magatartásának eredménye volt az, hogy belépést kapott az Ovális Irodába, 1950 júliusában. A beszélgetésben Graham az elnök személyes hitéről érdeklődött. Amikor Truman elmondta, hogy hisz a hegyi beszédben és próbál a nagy parancsolat szerint élni, az evangélista azt válaszolta, hogy az kevés. A találkozó imádsággal zárult.”*

E rövid visszatekintő után kérdezhetjük, hogy vajon milyen úton kell továbbhaladnunk az evangelizációk területén? Azt leszögezhetjük, hogy a tartalom nem lehet változtatni, hiszen az evangéliumot Jézus bízta ránk. Mi az, amit el kell kerülnünk? Látni kell, hogy nekünk nem a technikában, módszerekben kell bízni, hanem egyedül a hirdetett igében és az imádságban.

Lehetséges veszély, hogy a zenében bízunk, s végül a zene által az érzelmek egyfajta hullámvasújtjára ülünk fel, mely egyszer szinte a mennybe repít, máskor meg a poklok kínjait éli át az, aki változó érzelmeire épít, és nem Isten sziklaszilárd igéjére.

Nagy kísértés, hogy a karizmatikusnak nevezett lelkiséget átvéve próbáljunk evangelizálni. Erről az irányzatról elmondható, hogy idegen lélek munkálkodik közöttük. Az Istentől küldött Szentlélek elsősorban a józanság lelke, amely rendet munkál, s nem valamiféle szent összevisszaságot. A látszólagos eredményekért sem érdemes más lelket venni, más evangéliumot hirdetni. Luther Márton a reformáció korában megharcolta a maga harcát a rajongókkal, nekünk is meg kell tennünk.

A nagy létszámú alkalmak után fontos hétköznapi építkezés, Jézussal való személyes kapcsolat a kisebb tanítványi közösség. Missziót nem csak a látványos napokon kell folytatni. Nem mindig adódik olyan alkalom, amikor nagy létszámú hallgatóságot lehet megszólítani, de szerintem minden alkalmat meg kell becsülni, akár kevesekhez, akár sokakhoz szólunk, s hirdetjük a Krisztust. Isten adna tőle jövő ébredést közöttünk!

LACZKI JÁNOS
evangélikus lelkész

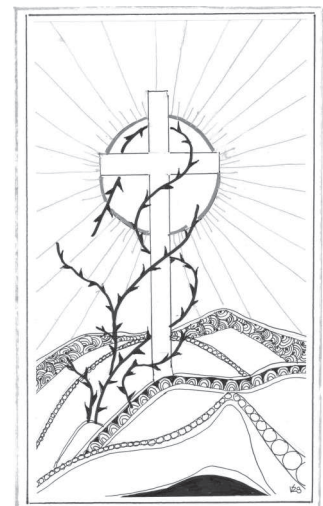
Károlyi Fülöp Béla: **Psalmus Oroshasiensis** **(töredék)**

... Látjátok feleim
teleírtam
nézzétek.
Szeretteim
mindent
telesírtam.
Bennem a húsvéti szenvedés!
„Akkor vitte vállán a keresztet
és akkor sírt.”
Hajukat tépdesték a nők
s a férfiak port hintettek fejükre
sokan röhécseltek.
Ó! Mi bűnösök!
A templom tornyáról
földre szökkent
egy nyöszörgő
hóvirágajkú aranyremény madár.
Zúgnak a harangok
lassan elfogadok mindent
a régi idők vigalma
emlék lesz csupán.
Húsvét van!
Feltámadt az Isten. Halleluja!

ÜNNEPI ISTENTISZTELETI REND

Virágvasárnaptól húsvéthétfőig

- MÁRCIUS 24., virágvasárnap:
9 óra: családi istentisztelet a György Vilmos-teremben
10 óra: istentiszteleti koncertpassió a templomban (Igemeditációk és Haydn A Megváltó hét szava a kereszten című műve. Előadja az Alföld Vonósnégyes.)
10 óra: Tipegő istentisztelet a gyülekezeti házban
17 óra: Reménység istentisztelet a György Vilmos-teremben
- MÁRCIUS 28., nagycsütörtök:
17 óra: úrvacsorai istentisztelet a gyülekezeti házban
- MÁRCIUS 29., nagypéntek:
10 óra: úrvacsorai istentisztelet a templomban
17 óra: passiók istentisztelet a templomban. Az Esztergomi moll passiót a gyülekezet Vivit Énekkara adja elő
- MÁRCIUS 31., húsvét ünnepe:
10 óra: ünnepi úrvacsorai istentisztelet a templomban
- ÁPRILIS 1., húsvét második napja:
10 óra: úrvacsorai istentisztelet a templomban

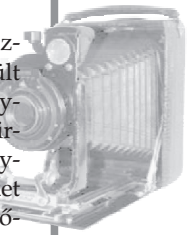
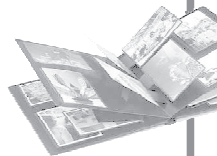

FOTÓALBUM

Ezzel a címmel újsorozatot indítunk. Várjuk azok jelentkezését, akik szívesen közlétenek lapunkban régóta őrzött fotóikat. Olyan, a 19. és 20. században készült fényképekre gondolunk, amelyek evangélikus egyházközségünkhöz vagy a leányegyházakhoz kapcsolódnak. Lehetnek régi orosházi evangélikus iskolai fotók, konfirmációról, esküvőről, temetésről készült felvételek. Ábrázolhatják templomunkat, egykori iskoláinkat, egyházi épületeinket. Örölnénk annak is, ha eddig ismeretlen képeket kapnánk régi egyházi alkalmainkról, lelkészeinkről, tanítóinkról, más tisztségviselőinkről.

Fontos annak pontosítása, hogy kit vagy mit ábrázol a beadott felvétel, hol és mikor készült. Feltüntetjük a fotó tulajdonosának nevét és – ha tudjuk – a fotográfusét is.

Kérjük Olvasóinkat, hogy Csehi József hivatalvezetőhöz (Orosháza, Thék E. u. 2.) juttassanak el, válogatás után, egy jól másolható érdekes fényképet. Most pedig gyönyörködjünk a levéltárunk fotógyűjteményéből bemutatott felvételekben!

A Rákóczi úti evangélikus népiskola, ahol Fabriczy Pál, majd Zatykó András tanított az 1948-as államosításig. Épült 1884-ben, lebontották az 1990-es években.
Orosháza, kb. 1960

Evangélikus KIE zenekar és szereplőgárdája.
Ülnek balról: Fasang Árpád, harmadik Tóth László, mellette Kovács Andor esperes, Orbán János. A szereplők közül Bíró Györgyöt és Kulcsár Istvánt ismertük fel.
Orosháza, 1932 (Fotó: Lampel Miklós)

Az evangélikus tantestület az 1937/38-as tanévben.
Állnak balról: Orbán János, Fasang Árpád, Honti László, Macher Lajos, Csizmadia Lajos, Székely Béla, Arató Mihály.
Ülnek: Tóth László, Zoltai András, Zatykó Mihály, Csizmadia Mihály, Zelenka István, Szilasi Sára, Sass Árpád
Orosháza, 1938 (Fotó: Lampel Miklós)

Az 1969-ben megválasztott presbitérium.
Első sorban ülnek balról: Torda Molnár Sándor, id. Koszorús Oszkár, Fehér Endre, Benkő István, Nagy Sándor, Vecseri Lajos. A fényképen szereplők közül már csak ketten – Fekete Pál és Koszorús Oszkár – vannak közöttünk.
Orosháza, kb. 1971

Adatok az orosházi evangélikus templom déli szárnyának építéséhez

„Embernek fia, írd meg magadnak ennek a' napnak nevét...” [Ez 21,2]

Írásunk az 1828–1830 között lezajlott templombővítésről szól. Levéltári kutatásaink alapján összeállított anyagunkkal az orosházi evangélikus templom 1830-ban elkészült déli szárnyának építési körülményeit kívánjuk feltárni és közreadni abban reménykedve, hogy a városunk helytörténetétől el nem választható orosházi evangélikus gyülekezet történetéhez egy újabb téglával sikerül hozzájáruljunk.

Az 1828. esztendőre nyilvánvalóvá vált a templom bővítésének szükségessége. Május 11-én, vasárnap „a regveli Isteni tisztelet után a népnek öregei a Templomban maradván Nagytiszteletű Mikolay lelkész eleibe azon fontos kérdést terjesztették, hogy minekutána ezen helységnek népessége már annyira meg szaporodott, hogy vasárnapi, de kiváltképp sátoros ünnepi napokon sokan a templomba térvén kiszorultanak.”

A községi előjáróság a helyzet orvoslásával Göndös Istvánt bízta meg, aki bizonyos közbevitelből származó összeget – mely 2628 váltóforintot tett ki – megegyezés szerint a templom megnagyobbítására ajánlotta fel. Így az eklézsia már majd' annyi „fundussal” (alappal) rendelkezett, hogy az építés költségeihez még szükséges összeget a lakosoktól minden megerőltetés nélkül meg tudta szerezni. Az előjáróságnak arra a kérdésére, hogy vajon szükséges volna-e a mostani templomot a már Mólel Ferenc kőműves által ki is dolgozott plánum (terv) szerint megnagyobbítani, a presbitérium többsége azt válaszolta, hogy igenis szükséges lenne, hogyha a népnek anyagi megerőltetése nélkül ez megtörténhetik, és hogyha ezen határozat ellen a Méltóságos Uraság sem fog ellenkezni.

Az 1828. május 16-án megtartott eklézsia gyűlésének már a templombővítésről szólt minden pontja. Az első legfontosabb kérdésfeltevés az volt: „Hogy mint áll már a templomnak nagyobbitása mely elhatároztatott?” Továbbá szükségesnek tartották, hogy az eklézsia „capitalis summái”-nak (jelentős kintlévőségeinek) beszedéséről az előjáróság minél előbb gondoskodjék, és ennek érdekében az előjáróság szólítsa fel az adókat tartozásaik befizetésére.

Szónyegre került, hogy a kőműves ál-

tal bemutatott tervet meg kell nézetni más, ahhoz értő, képzetesebb építőmesterekkel is. Erre a feladatra a gyulai Czigler Antal építőmestert kérték fel.

Nem utolsó sorban a templomépítés költségeinek előteremtéséhez szükséges boletta (értékjegy) 1829-re tervezett kibocsátásának előkészítését is szorgalmazták, hogy minél előbb tudható legyen, ki mennyit fog ajánlani, mert ennek ismeretében lehet majd a következő tavasszal a téglá égetéséhez és az ehhez szükséges fa megszerzéséhez fogni.

Az 1829. március 9-én tartott „Eklézsia Gyűlésén” tisztelendő Mikolay István úr bejelentette, hogy „minekutána már még a múlt 1828. esztendőben közönséges megegyező akarattal abban állapított meg a dolog, hogy a templom meg nagyobbitasson”, nincs egyéb hátra, minthogy az előjáróság most erősítse meg korábbi elhatározását. A jelenlévő előjáróság nagyobb része úgy nyilatkozott, hogy a templom nagyobbitása igenis szükséges. Továbbá, hogy az eklézsianak a lakosokat is adakozásra buzdítani kívánatos. A presbitérium úgy vélte: „a kívántató adakozáshoz az szükséges, hogy először is a jelen lévő Előjáróság mutasson jó példát az adakozásra.” Erre nézve a jelenlévő 22 fő meg is tette ajánlatát. Néhány név az adakozók közül: Csizmadia István törv. bíró 20 f., Ns. Kunos János 6 f., Ns. Thék András 8 f., Kéri János 25 f., Németh István 100 f. A felajánlások összege 440 forintra rúgott. Minden képviselő tehetsége szerint adakozott. A felajánlott legkisebb összeg 5 f. a legnagyobb 100 f. volt. Egyben azt is elhatározták, hogy a templombővítésre tett ajánlások a templomban közhírré tétetnek.

A déli szárny alapozására egészen bizonyosan 1829 nyarán került sor. Az új szárny építésével Czigler Antal építőmestert bízták meg, akinek 1829. május 14-én a templom építésére 1500 rénes forint „előpénzt” ki is fizettek. Az evangélikus gyülekezet 1827-től vezetett háztartási könyvének (HT. K.) kiadási oldalain 1829. augusztus havának rovatai közt olvasható: „az új templom fundamentumába némi pénz darabok le tétettek.” (4,34 váltóforint). Pár sorral lejjebb, augusztus 22-énél a templom fundamentumába letett kőládáról esik szó: „a templom fundamentumába letett kőládáskáért a' mellyben tudni illik, le van tétetve az emlékirás és holmi pénzdarabok,” Czigler Antal építőmesternek fizeték 10 forintot.

A templom déli szárnyának építési menete és a ráfordítások az egyház említett háztartási könyvének rovataiból végig nyomon követhetőek. Néhány adat az 1829. évi kiadásokból. Fizettek a mészszállítóknak, a tégláégetéshez szükséges szalmaért és fáért, a kemencék mellett dolgozó tégláégetőknek, szekerezőknek, köztük „a templom mellett szekerező 3 Bettyárnak.” Továbbá: asztalos-, kovács-, lakatosmestereknek, kőműves- és ácslegényeknek.

Az 1829. november 26-ai bejegyzés az építés intenzív ütemére enged következtetni: „Az átsoknak vevődött ½ font gyertya éjjeli munkára.” Az alábbi kiadások is azt jelzik, hogy az építkezés befejezéséhez közeledett: 1830. július 14. „A kőműveseknek 4 kendő vevődött ajándékba mikor a falrakást elvégezték.” 1830. november 12. „Az átsoknak 3 kis kendő vevődött a' szarufákat midőn felállították a templomon.” 1830. december 9. „A templom mellett dolgozott kőműves legényeknek adódott mikor elmentek! Összesen: 12 forint: Binmajer Jos(ef) öreg pallérnak 5 f., Ludvig Mihály kis pallérnak 3 f., Wittman Istvánnak 2 f., Szommer Antalnak 1 f., Ludvig Jánosnak 1 f.” 1830. december 10-én pedig Czigler építőmesternek a szerződésére fizették ki a templomépítésben végzett munkájáért a járandóságát.

Az építéshez felhasználtak 288 köböl és 16,5 véka (18,927 liter) meszet, 200 ezer téglát, melyet három, szalmával és fával fűtött kemencében égettek. A számadások szerint a falak építésén öt kőműves dolgozott. A 33 új padot Subkégel Mózes asztalos készítette.

Az új déli szárny hosszúsága 12 méter 65 centiméter, szélessége pedig 17 méter. 1830-ban a „templomnagyításra” összesen 4194 Rénes forintot és 51 krajcárt költöttek.

Az új szárny építéséről az 1836. és 1877. évi szuperintendensi vizsgálatok is megemlékeztek: „1830-ban a templom újra nagyobbitott, egy az eredetileg rendes téglalány alakban épült templom déli oldalába ékelt toldalékkal. Mely toldaléknak dél felé nyíló ajtaján (felett) a 122. zsoldtár első verse van felírva.” Az orgonát a nyugati karzatból ennek a toldásnak a karzatára helyezték át. Orgonája az egyháznak 1832-ben készült. Készítette: Komornyik Benedek nagyváradi orgonaművész 4500 váltóforintért. A régi orgonát 200 váltóforintért a szelei egyház vette meg.

1831 a nagy kolerajárvány ideje. Ez ti- ➤

Az építőmester

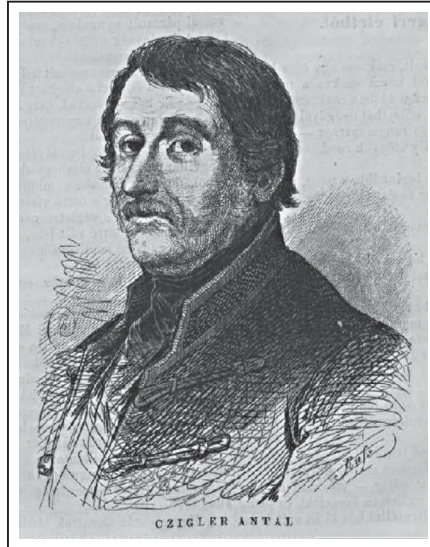
A lábbi összeállításunkat a templom déli szárnyának építéséről szóló munkánk folytatásának érezzük. Nem titkolt szándékunk az sem, hogy írásunkkal a derék építőmester, *Czigler Antal* emléke előtt tisztelgjünk.

Az előzményekről

Mint köztudott, a helytartótanács engedélye alapján 1786-ban épülhetett meg az orosházi evangélikus templom. Tervezője ismeretlen. Ez a rejtély megfejthetetlennek tűnik... annál is inkább, mivel 1985 júniusában (a templom felépítésének 200 éves évfordulójára való készülődés idején) a felújítási munkák közben a templom déli oldalfalából egy kőládika került elő a kőművesmester keze alól. A hír hallatára sokunkban a megismerés reménye csillant fel, mivel feltételezhető volt, hogy a láda az alapító okiratot rejt magában, amelyből végre megtudható lesz, ki tervezte-építette a templomot. A kőládában fellelt 200 éves latin nyelvű okirat azonban annyira megrongálódott és hiányos állapotban került elő, hogy a korszerű restaurálás után sem tudhattuk meg belőle ezt.

A műemléktemplomunk déli bejárata mellett elhelyezett márványtáblán a következő felirat olvasható: *„Épült késő barokk stílusban, ismeretlen mester tervei szerint: a torony 1777-ben, a kelet-nyugati főhajó 1786-ban, a déli toldalék pedig 1830-ban. A torony eredetileg külön állott, az összeépítés ideje bizonytalan.”* Az emléktáblán – valami ok folytán – a déli szárny építőjének, Czigler Antalnak neve nem került megörökítésre.

Czigler Antal építész (Cserevits, [Szerep megye] 1767. június 13.–Kígyóspuszta, 1862. május 29.) Svájcból bevándorolt család gyermeke. Édesapja gazdálkodó birtokos volt. Czigler Antal II. József uralkodása alatt, 1789-ben részt vett az utolsó török háborúban Belgrád és Szendrő ost-

románál. Később Bécsben építészeti tanulmányokat folytatott, s építésmesteri jogot szerzett. Ezután Pestre ment, ahol a Rókus kórháznál másodfelügyelőként nyert alkalmazást. Az 1801-es nagy gyulai tűzvész után, amely szinte az egész várost elpusztította, gróf Wenckheim Ferenc hívására került Gyulára, a leégett urasági kastély megújítására. Ettől fogva mint urasági építőmester 60 éven át állott a Wenckheim-család szolgálatában. Gyulán házat épített és családot alapított.

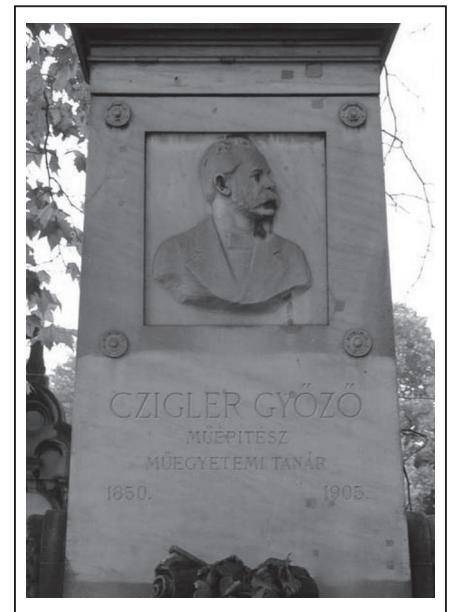
Czigler Antal tehát híres építész volt. Működési területe egész Békés megyére, részben Arad-Bihar, valamint Heves megyékre is kiterjedt: számos nyilvános épület, nevezetesebb lakóház, gazdasági épület, templom, kastély az ő műve. Sokat időzött Okígyóson, a majorság összes épületét és a régi kastélyt is ő építette. Az építészetén kívül – apjához hasonlóan – gazdálkodással, főleg szarvasmarhatenyésztéssel foglalkozott, de gabona- és sertéskereskedést is folytatott. Gyulán, 1809 tavaszán egy kőre járó szárazmalma, és olajtörő malma is volt. Lankadatlan szorgalom és állandó tevékenység jellemezte egész életében.

Életrajzírói szerint munkás élete folyamán épített 25 templomot, köztük a nagyszerű csabai evangélikus templomot. Emberszerető volt, korának neves adakozója. A nagy éhségkor idején (1817–

1818) több száz köből (1 köből = 64 liter) búzát osztott ki a szűkölködők között. Nem feledkezett meg Isten dicsőségéről sem, többek között ezt mutatja a gyulai Szentháromság-kápolna előtt általa felállított kereszt bronzfeszülettel. Munkásságának jutalma a hosszú élet lett, olyan hosszú, mely az ő idejében ritkaságnak számított. Életének legtöbb és legszebb napját Kígyóson töltötte. Egyik kirándulásakor (95 évesen) éppen a pusztán találta őt a halál. Gyulán helyezték örök nyugalomra.

Pfeifer Rozáliával kötött házasságából négy gyermek született. Két fiú apja nyomdokaiba lépett. Antal (Gyula, 1810) építész lett, később Arad megye főépítésze. Az unoka, Czigler Győző (Arad, 1850. július 19.–Budapest, 1905. március 28.) már műegyetemi tanár, építész. A Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal palotáját építette Budapesten.

Az unoka síremléke a Kerepesi temetőben található.

VERASZTÓ ANTAL

zedelte a népet, amint a kiadások is jelzik: *„1831. aug. 4. Fenyőmagért a' templom füstölésére, a cholera veszélyben.”* Szárazság, zivatar pusztított, háborúk folytak velünk és nélkülnk. Czigler Antal mind a templom, mind a karzat építéséért való utolsó járandóságát e vészterhes év júniusában kapta kézhez. A déli szárny építése idején is felül volt hatvanadik életévén. 1830-ban, az építkezés befejezése után sem vett végleg búcsút Orosházától, mivel 1833-ban és 1836-ban iskolák építésére kapott megbízást. Czigler Antal részére 1836. március 4-én (az újabb szerződés szerint) az iskolák építése fejében 1474 ft előpénzt, a fundamentum letétele után pedig 2000 forintot fizettek ki. Az általa épített iskolák beazonosítása még várat magára.

VERASZTÓ ANTAL

Források:

- Nagy András, D.: A Czigler családrol. In *Ki kicsoda Gyulán*, Gyula, 2001–2002, 92–93. p.
- Repkényi: Czigler Antal. *Vasárnapi Újság*, 1862. augusztus 17. 1–2. p.

Levéltárunk kincseiből II.

Előző, 2012. advent–karácsonyi lapszámunkban 1744/45-ös keresztelelési anyakönyvünkben tettük közzé Orosháza első újszülötteinek neveit.

Most az esketési anyakönyv első bejegyzéseit ismertetjük. Ők azok a fiatalok, akik az ország más részén felnöve itt, Orosházán kezdték új életüket. A folyamatosan sorszámozott adatokból megállapíthatjuk, hogy 1744-ben még nem volt házasságkötés, 1745-ben már nyolc, 1746-ban pedig kilenc. (Megjegyezve, hogy az anyakönyvben a 11. és a 12. sorszám kétszer szerepel). A lélekszám szépen gyarapodott, mert 1747-ben már 17 pár mondta ki a boldogító igent Horváth pap előtt.

Ez időben még nem voltak egységes adatokat tartalmazó előnyomott anyakönyvek. Az esküvő éve, hónapja és napja, a vőlegény családi és keresztnéve mellett a menyasszony apjának nevét olvashatjuk, majd a menyasszony keresztnévét, családi állapotát és a kéréket. A betűhíven leírt anyakönyv adataiból láthatjuk: sem az anya neve, sem az életkor, foglalkozás, származási hely és lakcím nincs feljegyezve. A komák felsorolásánál gyakran előforduló kifejezés: „közben járó magam”. Ez az anyakönyvet vezető lelkésziinkre, Horváth Andrásra értendő.

A szövegben előforduló latin szavak: *Ao xsti/anno xsti* = *anno christi* = Krisztus születése után ... évben; *dic eodem* = ugyanott, ugyanaz; *eiusdem* = olyan, éppen olyan.

2. A meg házasultakk Ao xsti 1745.

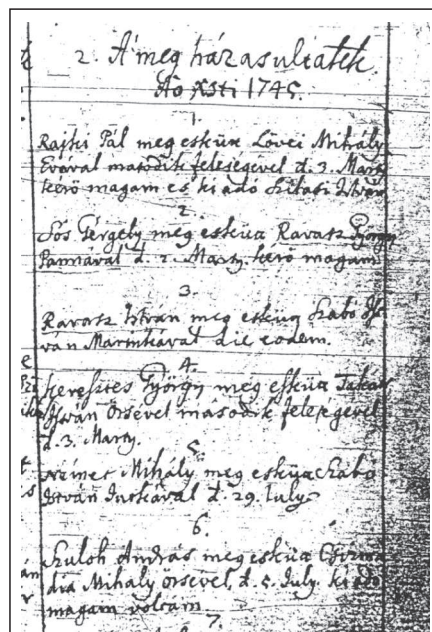
1.
Rajki Pál meg eskütt Lövei Mihály – Evával második feleségével 3. Marty kéro magam és ki adó Szilasi István
2.
Sós Gergely meg eskütt Ravasz György – Pannával 2. Marty. kéro magam
3.
Ravasz István meg eskütt Szabó István – Marinkával dic eodem
4.
Keresztes György meg eskütt Takáts István – Örsével második feleségével 3. Marty.
5.
Német Mihály meg eskütt Szabó István – Jutkával 29. July

6.
Szuloh András meg eskütt Csizmadia Mihály – Örsével July. kiadó magam voltam
7.
Fehér Mihály meg eskütt Bárány János – Susannával 3. Aug. kiadó gazda magam voltam
8.
T. Dénes Sándor Mester Uram meg eskütt N. Tornyi Istvánnak özvegyével, mint második feleségével Kostyán Ersébet Aszszonyal 7. Decemb.

Ano xsti 1746.

9.
Baronyai Gergely meg eskütt Horvát György hajadon leá. Ilonával 11. Január. közbe járó magam
10.
Körösi János meg eskütt Rátz Péter – Örsével közbe járó Kötze István
11.
Szalai Miska meg eskütt Körösi Örsével
12.
Kováts Gyurka meg eskütt Német Péter – Marinkával 2. May.

(téves számozással folytatódik)

11.
Hajdu János Csabai Tzigány és Martony Eva Debreceni Tzigány Aszszony Calomista vallásuak illendő examen után, Levél és bizonyságok mellett özve esküttettek 4. Junii

12.
Bella Mihály meg eskütt Tsizmazia Ferentz – Katával dic 27 Junii közbe járó magam

13.
Horváth György testvér ötsém meg eskütt Sitkei Mihály – Evával, Lödi Mihálynak özvedgyével dic 2. Novemb

14.
Verrasztó János meg eskütt Szaloki Örsével özvegy menyetskével 10. Novemb. közbe járó Szemenyei István

15.
Fehér János meg eskütt Adasz Márton – Katával hajad. leánnyal 29. Novemb. közbe járó volt Baronyai János és Horváth György

Anno Xsti 1747.

16.
Némedi István meg eskütt Lövvei Mihály hajadon leányával Örsével, d. 10. Jan. közbe járók Dénes Sándor Csizmazia Gergely és Séllei János
17.
Szabó Adam meg eskütt Deák János hajadon leányával Katával 16. Januar közbe járók Dénes Sándor és Csizmazia Szabó István
18.
Petrecz György meg eskütt Dolog Pál – Katával d. 17 eiusd. közbe járók Német János és Csizm. Gergely
19.
Szilasi Ferentz meg eskütt Szaloki György hajad. leányával Jutkával d. eod. közbe járók Ravasz György és Rajki Pál
20.
Szilasi János meg eskütt Csizmazia Ferentz hajad. leányával Örsével dic eod. közbe járók magam és Ravasz György
21.
Szalai István meg eskütt nehai Csik János leá. Ilonával d. 24. Jan. közbe járók Dénes Sándor Sitkei Mihály

22.

Fekete György meg eskütt Szabó György Örsével d. 31. Januar közbe járók magam, Dénes Sándor

23.

Juhász Adam meg eskütt azon Szabó György – Katával d eodem közbe járók magam és Német János

24.

Szabo János meg eskütt néhai Tót János hajadon leá. Evával d. 7. Februar közbejárók Horvát Mihály és Rátz György

25.

Farkas Matyas meg eskütt néhai Dodek György leá. Marinkával, dic eodem eiusdem. Közbe járók Takáts László és Takáts György

26.

Hajdu Tamás meg eskütt Szalai János – Katával d. 30. May

27.

Szalai István meg eskütt Darok János – Örsével eod eiusd közbe járók magam és Szemenyei István

28.

Mogyoródi Kováts János meg eskütt néhai Aranyi András özvedjével Berta Annával 5. Juny. közbe járók Gombkötő Péter és Farkas György

29.

Martsa István meg eskütt Boros György – Örsével d. 5. Septembris közbe járók Dénes Sándor és Györi Adam

30.

Sellei István meg eskütt Tobak András haj. leányával Katával d. 24. Octobr. közbe járók magam és Séllei János

31.

Bolla János meg eskütt Erős János – Katával 14. Novembr. közbe járók magam és Szemenyei István

32.

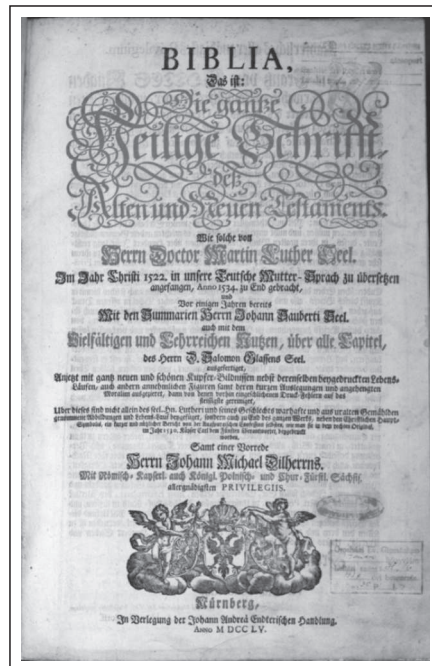
Kotsondi Ferentz meg eskütt Szokodi György – Katával d. 21. Novembr. közbe járók magam és Szilasi István

Közzétette:
KOSZORÚS OSZKÁR

Mesélnek a régi könyvek

Az orosházi Táncsics Mihály Gimnázium könyvtárának alapjait már a Gimnáziumi Előkészítő Tanfolyam indulásakor elkezdték építeni. A tanárok saját könyveiket adták be a könyvtár gyarapítására. A tanfolyamot az evangélikus Gimnázium 1937-ban átvette, melynek fenntartója az evangélikus egyház volt. Az eredeti leltári ívekből tudjuk a további jelentős gyarapodás forrásait. A Magyar Tudományos Akadémia, a Nemzeti Múzeum Széchenyi Könyvtára, Egyetemi Nyomda, valamint nagy múltú evangélikus gimnáziumok: kőszegi, budapesti, szarvasi és békéscsabai Rudolf Főgimnázium adományozott könyveket az induló iskola részére.

Egyik legértékesebb kiadványunk, amelynek orosházi vonatkozásai is vannak, a *Biblia, Das ist: Die gantze heilige Schrift deß Alten und Neuen Testaments...*

1755-ben Nürnbergben nyomtatta Johann Andreas Endter. Az Endter nyomda tevékenysége szorosan kapcsolódott a protestáns művelődési mozgalmakhoz. A család tagjai igen művelt nyomdászok voltak, közülük Wolfgang a herboni egyetemen folytatott tanulmányokat. Comenius *Orbis pictus* képes tankönyvének (amely több mint háromszáz kiadást élt meg) megjelentetésében az Endter család tevőlegesen is közreműködött. A nyomda 1613–1792-ig, majd 200 évig nyomtatott Bibliát.

Ez a fólió (400 mm gerincméretű) fátáblás családi Biblia a 17. és a 18. század-

ban elterjedt volt. Az Endter család fejlett, nagyteljesítményű nyomdája és Nürnberg kedvező közlekedési adottságai lehetővé tették, hogy a határon túlra is nyomtassanak, forgalmazzanak reprezentatív jellegű Bibliákat. 1656-ban az idősebb Wolfgang Endter bevonta a munkálatokba Johann Michael Dillherr nürnbergi retorikust, középiskolai tanárt. A Dillherr-Biblia nagy sikert aratott, 31 kiadást ért meg. Tartalmazza a lutheri Biblia teljes német nyelvű szövegét, alkalmas volt családi felolvasásokra. Képeskönyvként is funkcionált a benne található réz- és fametszeteknek köszönhetően.

A nagyméretű Szentírás magán hordozza a barokk könyvművészet jegyeit. A jellegzetesen hosszú címet két színnel nyomtatták (vörös és fekete). A kötet a fraktur betűképcs család szinte teljes betűkészletét bemutatja. Az Ószövetség és Újszövetség könyveinek első betűi a kódexek iniciáléira emlékeztetnek.

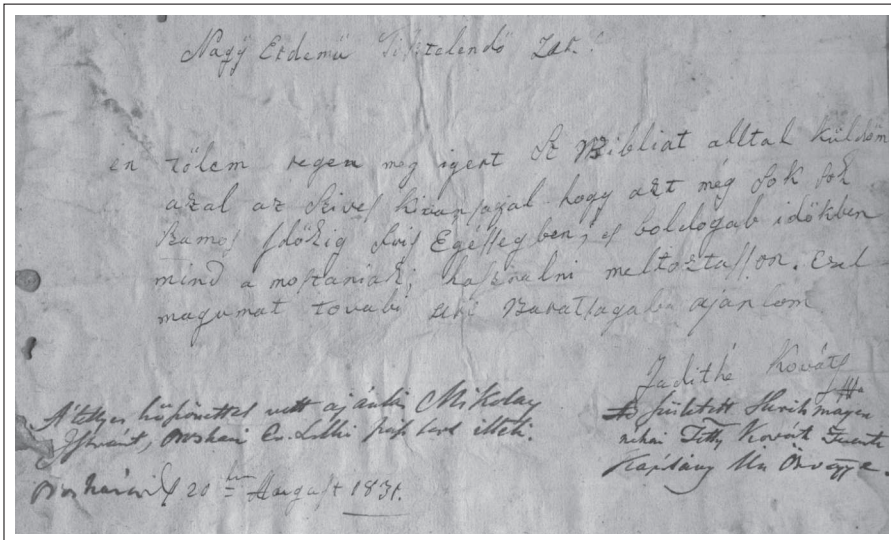
A címdal alján az Endter nyomda díszes nyomdászjelvénye található. A rézmetszeteket Andreas Nunzer német grafikus készítette. Az öt, teljes oldalas metszeten többek között Luthert és családját is ábrázolta. A több mint 140 szövegek közötti fametszet Elias Porzel és Johann J. Sandart munkája, bibliai történeteket ábrázolnak.

A címlapot követő oldalon a kiadás nyomtatására vonatkozó engedélyezés található, a privilégiumot Hieronymus Graf Colloredo hercegérsek adta ki.

Családi jellegét erősíti több possessori bejegyzés is. 1755-től, a Biblia kiadásának évétől családja található a könyv előzéklapján (egy gazdálkodó család 1782-ig születési, halálozási, esküvői dátumai és nevei). A németországi Baden-Württemberg tartomány Sterneck és Fürnsaal helységében élő (C?) Lonzelmann család születési és halálozási adatait *Francisci*

☞ Kovatsyi (Kováts Ferenc) írta alá. A kötet végén az alábbi kézírásos bejegyzésrészlet található: „Das Wort bleibt meinen Freude, biß ich von der Welt abscheide.“ (Az Ige az én örööm forrása, míg e világról el nem távozom.)

A másik bejegyzés egy különálló, de beragasztott lapon áll:

Nagy Erdemű Tisztelendő Ur!
 én tőlem regen meg ígert Sz. Bibliat alltal
 küldöm azal az szíves kívánságal hogy
 azt még sok sok szamos Időkig fris
 Egészségben, es boldogabb időkben mind
 a mostaniak; hasznalni meltoztasson.
 Ezel magamat tova bi Uri Baratsagaba
 ajanlom.

A' tekintetes köszönettel vett ajánlás
 Mikolay Istvant, Oroshazi Ev. Lelki
 Pásztort illeti. Orosháza d. 20sten August
 1831.

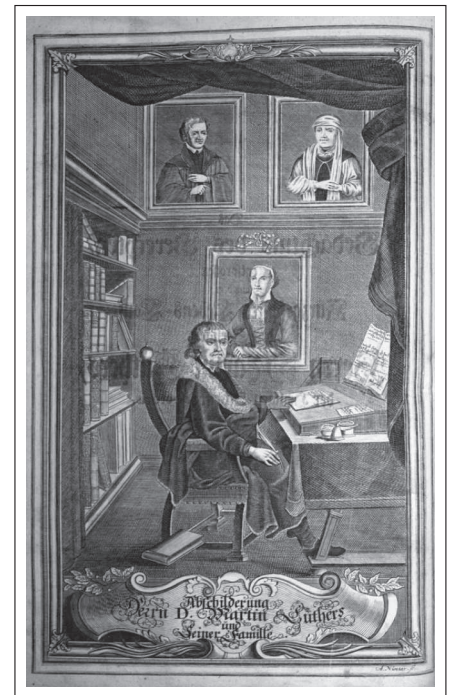
Judithé Kováts NB. Született Kirchmayer
 néhai tekintetes Kováts Ferentz Kapitány
 Ur Özvegye.

Veres József Orosháza történeti és statisztikai adatok alapján című, 1886-ban kiadott könyvében ezt az ajándékozó aszszonyt megemlíti: „... Új arannyal, festéssel és képpel ékesítette Tek. Kovács Fer. Kapitány Úr özvegye, szül. Kirchmayer Judit Assz. 1838.E.” A felirat az evangélikus templom oltárképe alatt, 12×23 cm-es fátáblán található. (Kováts Ferencné Kirchmayer Judith 1775-ben született és 1836-ban halt meg – az Orosházi Evangélikus Egyházközség levéltárában talált adatok szerint.)

A Biblia további feltételezett útja: Mikolay István evangélikus lelkész és felesége, Tessedik Johanna házasságából született lányuk Mokry Sámuel evangélikus lelkész, az első magyar búzanemesítő fe-

lesége lett. Mokry Sámuel 1862-től 1864-ig igazgatója volt a békéscsabai algimnáziumnak. További kutatást igényel, de feltehető, hogy a hagyatékával kerülhetett a békéscsabai Rudolf Főgimnáziumba ez a Biblia. Onnan kapta 1938-ban az orosházi Evangélikus Gimnázium. (A possessori bejegyzéseket átírta és fordította Dr. Verók Attila.)

MACZKÓNÉ IVÁNYI KATALIN
 könyvtáros

A kötet restaurálását támogatta a
nka
 Nemzeti Kulturális Alapprogram

Az ének hozzád vezet, Uram

2012 őszén a presbiterek csendesnapot tartottak, amikor a tervek között egyhangúlag megfogalmazták azt az igényt, hogy az orosházi evangélikus gyülekezetnek kórus kell. A tervet tett követte. Sokan segítettek, hirdették a kezdeményezést, hogy a lelkes dalos torkú kiscsapat november 8-án megtarthassa első próbáját. Karvezetőként három célt fogalmaztam meg a kezdetekre: elsősorban könnyebb zeneművekkel induljunk, másodsorban örömmel és egyre nagyobb igényességgel énekeljünk, harmadsorban pedig perspektívát látva építsük meg a kórus többéves tevékenységét.

Már adventben hallhatta a gyülekezet a kórus szívből jövő szolgálatát, amit sokan lelkesen fogadtak. A VIVIT nevet választó énekkar Ördög Endre igazgatólel-

kész úr támogatásával szép ünnepi ajándékkal kedveskedett a gyülekezetnek: karácsonyi dalokból készített CD-t ötheti próba után.

Mára már 20-30 tag részvételével zajlanak a próbák, és új kihívásoknak akarunk együtt megfelelni. A húsvéti szolgálatokra az Esztergomi gregorián passió előadását tervezzük Hoffmann Ágnes bemutatásával, melyet itthon és Szarvason is elő fogunk adni.

Az evangélikus VIVIT kórus a klasszikus egyházi muzsika megszólaltatása mellett nyitott a modern zene előadására is, mert a mai világ hangján is meg akarja szólítani közönségét. Sőt, nagy örömmel tűznénk műsorunkra gospelt, ami az együtténeklés magasiskoláját jelenti. A tagok a kórusmunka mellett nagy lelke-

sedéssel vesznek részt a közös rendezvényeken is, melynek keretében óévbúcsúztatót, kórusnapot tartottunk. Terveink között szerepel egy kórushétvége szervezése, amikor az intenzív tanulás mellett egy kis közösségépítő kirándulásra is lehetőség nyílik. Ha az énekkar perspektíváját nézzük, bízunk abban, hogy a hazai fellépéseken megerősödvé a nem is olyan távoli jövőben külföldre utazhatunk azzal az örömhírel, hogy az orosházi gyülekezet VIVIT kórusa énekel.

A dalos torkú kiscsapat minden csütörtökön 18 órakor próbál a György Vilmos-teremben. Ha szép hangot kaptál az Úrtól, várunk közénk! Mi már elfogadtuk a hívást!

KÓSZEGI-NÉMETH JÓZSEF
 kórusvezető

A gyülekezeti nővéri szolgálat hírei

Az elmúlt év december elejével új szolgálati ág indult közösségünkben. A gyülekezeti nővér munkájáról és feladatairól a tavalyi év utolsó Harangszó újságjában olvashattak a kedves testvérek. Azóta – ha nem is a teljes kifejelettség állapotában –, de kisebb-nagyobb dolgokban már szolgálhatott a gyülekezet egészségügyi csoportja.

Legelső feladatunk természetesen a szerveződés, a feladatok természetese, a gyülekezet egészségi állapotának felmérése, a hiányterületek felismerése, a kapcsolatépítés, a lehetőségek felkutatása.

Mindenekelőtt egymás mélyebb személyes és szakmai megismerése, céljaink, képességeink csokorba szedése volt az első teendőnk.

Olyan munkát kezdünk itt el, amire eddig igazán nem volt példa. Hasonlít ugyan egy kicsit ehhez vagy ahhoz a munkaághoz, de amint olvashatták, mégsem ugyanaz. Senki sem tudta ugyanis megmondani, hogy mi a feladat, mi az elvárás, merre induljunk és hogyan.

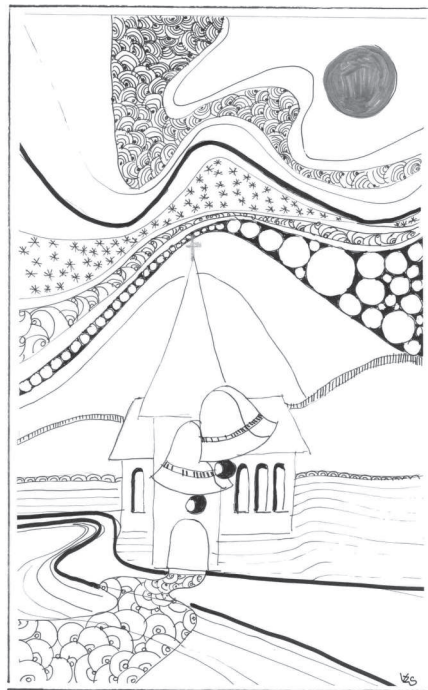
A gyülekezeti nővér feladata tehát, hogy a közösséget védje, szolgálja, annak hasznára legyen. Itt használja fel tanulmányait, tapasztalatait, empátiáját.

Mára már elértük, hogy az embert szociális, testi és lelki síkon is értelmezzük. Nagy út volt ez idáig. Hogy az ember nem csak hús, vér, csont és idegek. Ehhez a mi képzsünk egy negyedik dimenziót is hozzátesz: a spirituális látást és gondozást.

Meg kell látnunk a hozzánk fordulóban a testi bajokon és szükségleteken kívül a szociális nehézségeket, az ezekből adódó, kapcsolódó lelki következményeket, de a spirituális, hithez, egyházhoz kapcsolódó igényeket is. Van, hogy ez hoz könnyebbséget. Gyakorlatra fordítva: a gyülekezeti nővérnek látnia és értenie kell a betegség okát, stádiumát, lefolyását, meg kell tudnia magyarázni a beavatkozások, terápiák miéértjét és fontosságát, kitérve az esetleges kockázatokra is. Észre kell vennie a helyzetből adódó lelki bajokat, a betegség miatt ágyhoz kötött ember bánatát és félelmeit, aki egyik pillanatról a másikra kiesik a normális, tevékeny élet sodrából. Fel kell ismernie a szociális szükségletet is: ide házi segítségnyújtás szükséges, ott meg kell szervezni az ebédeltetést stb. Valakinek receptet kell kiratni vagy a kórházba jutását megoldani. És ez mozgásában korlátozott, harmadik emeleten lakó beteg esetében nem kis feladat. Figyelemmel és tapintattal kell kezelni.

Itt említendő meg, hogy létrejött egy betegmozgató csoport erőteljes, fiatal, önzetlen úriemberekből, akik vállalták, hogy speciális helyzetekben segítenek hozni a mozgásában képtelen testvért. Öten vannak, eseti váltásban, ki mikor ér rá, hiszen ők állásban lévő emberek. Megérdemlik, hogy nevüket felsoroljuk: Molnár-Farkas László, Halupa József, Dimák Péter, Varga-Dudás József és Szöllösi István. Köszönet nekik!

De még ennél is nagyobb figyelemmel és érzékenységgel kell kezelni a spirituális éhséget. Nem ritkán nehéz felismerni, szóba hozni, beszélni róla. De meg kell látni, amikor lelkészre van szükség, aki majd Isten vigasztalásával és úrvacsorával keresi fel a szenvedőt. Ez aktív gyüle-

kezeti tagok esetében könnyebb, a lazábban kötődők esetében mind nehezebb feladat. A nővér dolga, hogy ezekre felfigyeljen, többdimenziós látása birtokában.

Csodálatos hozadéka a dolgoknak, hogy szoros közelségben élve a gyülekezettel, nagyobb a testvérek bizalma, gyakran fordulnak a nővérhez; kérdéssel, kéréssel hívják fel a figyelmet más beteg testvérekre. Ahogy már szó volt róla, bánatukat is megosztják a nővérrel. Mind sűrűbben keresik fel gyásszal, ami sajnos örök téma. Ilyenkor az az ápolói feladat, hogy megvizsgáljuk és kiszűrjük a komplikált eseteket, rezonáljunk a segélykiáltásokra, és továbbítsuk lelkigondozóhoz,

lelkészhez. Így került gyülekezetünkben tervbe egy gyászfeldolgozó csoport létrehozása is, ami a komplikált gyászok feloldásában nyújt majd segítséget. Terveink és lehetőségeink szerint az első ilyen csoport indulása ez év júniusára tehető.

A nővéri munka másik – bár inkább elsődleges – feladata a gyülekezet általános állapotának felmérése. Ebből lehet aztán terveket, feladatokat, programokat kovácsolni. Minden szóba jöhet: személyes tanítás és felvilágosítás, kezelés, előadás, újságcikk, önszorgító csoportok létrehozása, imakör, látogatások, szeretetvendégség stb.

A felmérés kapcsán rögtön szembeütköznek a hiányosságok is. Követni kell, mi az, ami nincs, de szükség lenne rá, jó lenne beszerezni. Bár a kassa sem kifogyhatatlan. Így aztán gyűjtés is folyik: háztartási eszközöktől az ágyneműig, gyógyászati segédeszköztől a szemüvegig minden jól jöhet valakinek. Ma már humoros történet és gyakran kedvesen ugatnak is vele, hogy a még jó állapotú olvasószemüvegeket összegyűjtve istentiszteletek alkalmával haszonra jön az, amiről azt gondoljuk, hogy nem kell már. Sok testvér azért nem kér énekeskönyvet, és nem is kapcsolódik be a zenés dicsőítésbe, mert nem lát, nincs ott a szemüvege. De ezen már ne múljon! Itt egy halom testvér, aki nem látja a sorokat, ott egy halom nyugalmazott, de még hadra fogható szemüveg, csak össze kell hozni őket... és persze a nővér tudja, hogy bizonyos életkor után már szükséges néhány dioptria, és hogy az mennyi legyen... így van egy kis kosáryi „látüveg”, amit istentiszteletek előtt körbe lehet vinni, és ki-ki vesz belőle, ha kell.

A nővér másik személyes szívügye a betegkísérés, -ápolás. Egyedülálló, idős testvérek esetében különösen fontos, hogy ne érezzék magukat egyedül, kiszolgáltatva. Jó látni, ahogy a nővér mellett nő az önbizalma, csökken a félelme, már-már büszkén tekinget körbe: látjátok, én nem jöttem ám egyedül, velem van a gyülekezet ápolója, fontos vagyok az én közösségemnek! És jó az orvosi anamnézis felállításában; hiszen volt már rá példa, hogy adekvát választ csak a nővér adhatott, szakmailag is tudott az orvossal kommunikálni, ami mindkét oldalról emelte az ellátás színvonalát.

Ehhez kapcsolódik, hogy a gyülekezeti nővér megbízása okán és a segítség hatékonyabbá tétele érdekében apró névtáblát hord, ha ilyen szolgálata van, ami világgá teszi, hogy kicsoda és milyen

megbízásból jár el; néha ez meg is gyorsíthatja az ellátást. Emellett elkerülhetetlen a kollegiális tisztelet, a jó kommunikáció. Így működik a receptek felíratása is. Az idő értékes kincs, minél több jusson belőle annak, akinek kell. Ezért a nővér telefonon megkéri a szükséges gyógyszereket, aztán a megbeszélte időben elmegy értük, bekopog, és már hozza is a felírtakat. Az ilyenkor szokásos felháborodások elkerülése érdekében kitűzőjével jelzi, hogy szolgálatban van...

Sajnos néha történnek ad hoc vészhelyzetek is. Képzettség ide, empátia oda, műszerek és felszerelés nélkül egy gyülekezeti nővér nem sokat tehet. Megtörtént, hogy közösségi alkalmon lábai előtt esett össze egy testvér. Hihetetlen, de a kikerülő mentősöknek sem volt megfelelő, működőképes eszköze! Igazi rémálom.

Hála a gyülekezet vezetésének, azóta van egy elsősegélyi esettáska, amely a műszereken kívül a legfontosabb és legalapvetőbb gyógyszereket, kötszereket, eszközöket tartalmazza. Ez a nővérnél van minden istentiszteleten és nagyobb összejövetel alkalmával. Úgy, mint sporteseményeken a mentőautó. Soha ne legyen rá szükség, bár már volt rá példa, hogy sürgős helyzetben, orvosi ellátás híján ebből csillapított a nővér gyulladást, fájdalmat.

A nővéri feladatok közé tartozik az egészségügyi prevenciós rendezvények megszervezése is. A munkacsoport április második felére tervez egy egészségnap alkalmat, szeretetvendégséggel egybekötvé. Ez tulajdonképpen egy nagyobb bemutatkozás is a munkacsoport részéről, hiszen a legjobb tájékoztatás ellenére is akadhatnak kérdések. Erre az eseményre a nővéri gárda és a gyülekezet szeretettel várja Ryll Ceciliát is, akit szeretnék jobban megismerni és kérdéseket feltenni neki a projekttel kapcsolatban. Az is érdeklő a testvéreket, hogy hogyan működik ez a tengerentúlon, és mi mindenen kellett alakítani a hazai testre szabás érdekében. Erre az alkalomra a tervek szerint április vége felé kerülne sor. Mindenkivel szeretettel várunk!

Nyilván a nővér egymagában nem képes minden feladatkör ellátására, hiszen kicsik és nagyok, családi gondok és sebkötözés egyként feladat. Ezért különös öröm, hogy egészségügyi munkacsoportról beszélhetünk. Három önkéntes nővér segíti a megbízott gyülekezeti nővér munkáját. Név szerint: Kovács Csilla, Jankainé Zelenka Anikó és Szekeresné Balsi Annamária. Ők mindnyájan elvégezték a szükséges tanfolyamot. Nemrégiben csatlakozott csoportunkhoz egy laikus segítő testvér, Adamik Erzsike, aki a súlyos betegek ágy melletti gondozásában, betegkísérésben és látogatásban vé-

gez szolgálatot. Már sok terhet levett vállainkról a munkájával.

Nagyon jó dolog egymással együttműködve, feladatokat megoldva dolgozni a közösségért. Bár még alig-alig szerveződöttünk össze, egyet már biztosan tudunk: egymásra is vigyázunk kell, egymásért is felelősek vagyunk. A feladat, amit kaptunk, nem könnyű. Ki kell mondanunk, hogy néha nagyon meg is terhel, de azért vagyunk csoport, hogy ezt is megosszuk, kivédjük, egymást meghallgassuk, tanítsuk.

Csilla, a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat gondozónője, munkája során többszörösen is fel tudja használni a tanultakat, különösen a spirituális részét, hiszen gondozottjai egytől egyig hívő emberek. Különös érintés nekik, ha egy bibliai részlet mellett, egy zsoltáron vagy egy igén keresztül egymásra mosolyoghatnak. Hiszen egy házban, egyházban élünk!

Sokszor érkezik segélykiáltás egyetlen rövid mondatba és kézzszorításba foglalva: Imádkozz, értem, kérek, mert nagyon nagy baj van! Ilyenkor fő a nővér feje, hiszen nem tudni, mi is az a hatalmas baj.

Csilla nagy szívügye, ami most megvalósulni látszik, egy imaközösség létrehozása. Fontos ez, és hatalmas ereje van, főleg a közbenjáró imádságnak. Istenhez fohászokodni, valakiért imát mondani mindenki tudhat, még a legsúlyosabb, benuult beteg is, az idős, munkában megfáradt diakóniai munkatárs is, és ezzel már ő is tett valamit. Sokszor ez a legtöbb és legfontosabb segítség. Ebben mindenkire számítunk! A kialakuló imaközösséget kétféleképpen tervezzük: lenne egy helyhez kötött, megbeszélte időpontban és tematikában megvalósuló csoport, és tető alá szeretnénk hozni egy olyan imaközösséget is, amelyben mindenki, aki beletartozik, pillanatnyi helyén imádkozhat másokért. Hogy tudjuk, hogy kiért és miért szóljon a fohász, imakéréseket gyűjtünk. Erre a célra két kis dobozt helyeztünk el, egyet a templomban, egyet pedig a gyülekezeti házban. Szeretettel várjuk a kedves testvérek imakéréseit, kérjük, ezekben dobják be azokat!

Csilla másik feladatköre a fiatalok ügye. Ebbe aztán minden beletartozhat. Ez egy olyan nagy kalap, ami alatt elfér a felvilágosítás, a szűrés, a szemléletkialakítás, és a jövő diakóniai munkatársainak indítása. Biztos nem véletlen, hogy a következő tanévtől vezetik be gimnáziumi osztályokban a kötelező 50 órás közösségi munkát. Ez is sokrétű lehet. Már találkoztunk az iskola igazgatónőjével, és megbeszélést folytattunk az iskolalelkészsel. Egy akaraton vagyunk, a kérésekben is és a feladatokban is. Az 50 órás munkában arra affinitást érző fiatalokat

küldenének a nővérek mellé, hogy tanuljanak és megismerjék a segítség örömét. De várják a nővéri szolgálatot felvilágosító előadásra, bizalmas beszélgetésekre, prevenciós oktatásra is. Öröm számunkra, hogy pedagógusok is megtisztelnek bizalmukkal, megosztják velünk, nővérekkel iskolai és egyéb gondjaikat, problémáikat. Jó és erős adó érzés, hogy számitanak ránk.

Annamária kisgyermekes anyukaként, számítástechnikai tapasztalatokkal az egészségügyi munkacsoport webnővére. Hozzá tartozik az internetes jelenlét, a weboldal kialakítása és gondozása, a Facebook-profil frissítése. Apóli feladatait úgy tudja megélni, hogy válaszol a feltett egészségügyi, lelki kérdésekre, tájékoztat programokról, lehetőségekről. Hálásak vagyunk, hogy helyet kapunk majd a gyülekezet honlapján is. Ezzel a nem kis munkával foglalkozik, ami azért is jó, mert ez otthonról végezhető. Modern világunkban elengedhetetlen az „elektronikus jelenlét”. Készül egy weboldal is, és persze jelen leszünk a Facebookon. Itt írjuk le elérhetőségeinket. Telefon: 06 20/775-3912 (Szöllősiné Kassai Judit); e-mail: evnover@gmail.com

Anikó ápolónői végzettséggel, érdeklődésből végezte el ezt a tanfolyamot. Kórházban dolgozik, gyermekosztályon. Szakmailag tudja segíteni a csoport tevékenységét. Ugyanakkor nagy álma vált valóra nemrégiben, ami egy kicsit átrajzolta az életét és a csoportban végzett munkáját is: az Evangélikus Hittudományi Egyetem katekéta szakára nyert felvételt, levelező tagozaton. Szeretne hitoktatással foglalkozni, elsősorban gyerekek között. De ez a megszerzett és megszerzendő tudás gyarapítja majd az egészségügyi munkacsoport tudását, erejét, és nem utolsósorban Isten igéjéből való töltöztetését is.

Hálátlanok lennénk, ha megfeledeznenénk, és nem mondanánk köszönetet az egyházközösség orvosának, másodfelügyelőjének, dr. Rusznák Jolánnak, aki magasan képzett szakemberként nagy-nagy odaadással támogatja munkánkat. Az ő útmutatása alapján állítottuk össze azt a bizonyos esettáskát, és ötletei alapján tervezzük szűrési és felvilágosítói programjainkat. Tudjuk, hogy mindenkor, minden kérdésben fordulhatunk hozzá. Köszönjük!

Kérjük, a bajban keressék bátran és bizalommal a gyülekezeti nővéri szolgálatot, figyeljék hireinket és programjainkat, továbbra is osszák meg velünk örömeiket, bánatukat, hiszen ez a munkacsoport Önökért dolgozik. Fogadják el szeretettel!

A diakónia jelene és jövője

„Ki milyen lelki ajándékot kapott, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai.” [1Pt 4,10]

Mindannyian örömmel olvastuk és hallottuk, hogy gyülekezeti nővérek tanultak és tettek fogadalmat, indítást érezve az idősök terheit megérteni és szeretettel foglalkozni velük. Azt reméljük, hogy talán ők lesznek a diakóniát folytató és szeretettel gondoskodó egyháztagok. Erre igen nagy szükség van, hiszen most tevékenykedő csoportunk létszáma sajnos egyre csökken. Az elmúlt években az Úr hazahívta több lelkesen munkálkodó társunkat, akiről itt most szeretettel meg is emlékezem: Tóth Lenke néni, Soósné Marika, Némethné Emike, Jankai Zoltán (Zozó). Sajnos tagjaink közül többen egészségi állapotuk és előrehaladott koruk miatt már nem tudják a rendszeres látogatást vállalni.

Kisebbedő, de lelkes csapatunk mindent megtesz azért, hogy pótolja az el-

menteket. Rendszeresen felkeressük azoknak a sírját is, akik szorosan a gyülekezethez tartoztak, és nincs hozzátartozójuk. Munkánk során megszervezzük a lehetőséget, hogy a nehezen mozgók részt vehessenek istentiszteleten és az úrvacsorával is éljenek, akik ezt igénylik. Betegeket látogatunk, felkeressük azokat, akik várják a törődést, egy kis beszélgetésre, emberi kapcsolatra vágnak.

Minden hónap utolsó hétfőjén összejövünk, imával hálát adunk a Teremtőnek, hogy ezt lehetővé teszi nekünk. Ilyenkor megbeszéljük a következő havi teendőket.

A szokásos karácsonyi ajándékozás az elmúlt évben is komoly feladatot jelentett. Többszöri összejövetellel készültek el a díszek. Most úgy döntöttünk, hogy az előző évektől eltérően virágcserepbe tesszük a fenyőágakat, s a cserepekre kézzel festünk díszeket. Hálás szívvel köszönöm meg Pokornyikné dekorátornak, aki sablonokat készített a festés megkönnyítésére. Köszönet mindazoknak, akik

anyagilag és két kezük szorgos, ügyes munkájával hozzájárultak, hogy karácsonyeste senkinek nem hiányzott asztaláról a kis dísz. Most is fellobbanhatott a gyertya lángja, jelezvén a Megváltó születését, érezhették, hogy velük vagyunk lélekben, és szeretettel gondolunk rájuk.

Ebben az évben is tovább folytatjuk a látogatásokat. Szeretnénk a szeretetszolgálat és a gyülekezeti nővérekkel szorosabb együttműködést kialakítani. Tervezünk és szervezünk egy közös csendeshétvégét, kirándulást, ahol imádságos hitben megerősödve tudjuk majd folytatni munkánkat, így még több szeretetet adhatunk a rászorulóknak.

Az Útmutatóban talált idézettel fejezem be írásomat: *„Az egyik tag hordozza a másik terheit, és ezzel követi a fej akaratát. Mert aki a másik terhét felveszi, ezzel betölti a törvényt, ahogy Krisztus mutatta nekiünk. Az isteni parancs egyetlen szóból áll: szeretet.”* [P. H. F. Hiller]

KOVÁCS TIBORNÉ

Fénysugár-híradó

„Keressétek az Urat, amíg megtalálható! Hífojaitok segítségül, amíg közel van!” [Ézs 55,6]

Aközelmúltban arról beszélgettünk, hogy időnk múlásával gyakrabban látogatnak meg bennünket a betegségek, fáradékonyabbak vagyunk, kicsit lelassulunk. A Fénysugár Nyugdíjas Egyesületben biztosított együttlétre azonban szükségünk van: a találkozásokra, kis beszélgetésekre, igehirdetésekre, tehát az összetartozás érzésére. Mindnyájan fontosnak tartjuk a lélek építését, hitünk folyamatos gyakorlását, szellemi és fizikai erőnk megtartását. Természetesen szeretjük sok évtized alatt kialakított otthonunkat, magunk oszthatjuk meg időnket, magunk választjuk meg programjainkat. Amellett, hogy a saját családjában igyekszik mindenki hasznossá tenni magát, közös élményekre is vágyunk.

A karácsony óta eltelt időről számolunk most be: ünnepként megélt összejöveteleinkről, programjainkról, találkozásainkról, szomorú eseményekről is.

Januárban legtöbben részt vettünk az ökumenikus imahét alkalmain. Az evan-

gélikus templom mellett meglátogattuk a római katolikusokat, a református és baptista testvéreket. Ezek a közösen megélt alkalmak mindnyájunknak lelki gazdagodást jelentettek.

Egyesületünk szinte teljes létszámmal kivonult a Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozat egyik jeles eseményére. Városunkban szerepelt a kassai Thália Színház társulata, akik Márai Sándor *A gyertyák csonkig égnek* című darabját adták elő. Ugyancsak maradandó élményt jelentett a sokunk által régen ismert hódmezővásárhelyi Szentí Tibor néprajzkutató-író estjén való részvétel.

Több kedves ünnepségen is jelen voltunk. Közösen köszöntöttük Kovács Feri bácsi és felesége, Irénke klubtagjainkat 60. házassági évfordulójuk alkalmával, akiket Ördög Endre igazgató lelkész úr is megéldott.

Idősök napi összejövetelünkön a Győry Vilmos Szeretetszolgálat tagjai megvendégeltek bennünket, meglepetésként pedig a Liszt Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény növendékei hangversenyt adtak. Ugyancsak a szeretetszolgálat rendezett számunkra egy jól sikerült farsangi ünnepséget.

Igyekszünk az egyház és a város által biztosított lehetőségekkel élni. A művelődési központ rendezett egy nőnapos ope-rettgálát, ahol a sok, tehetséges fiatal mellett megcsodálhattuk a sztárvendég Oszvald Marika színvonalas műsorát.

Akik ott voltunk estéről estére, mindnyájunknak élményt jelentett a Stuttgartból sugárzott ProChrist. Nyolc este hallgattuk az igét, énekeltünk, imádkoztunk, ami erős és közösségi élményt adott.

Szomorúságban is volt részünk. A városszerte köztisztelőben álló Kiss Feri bácsi 100 éves korában elhunyt. Bár nem tartozott tagjaink közé, igen sokan jelen voltunk evangélikus templomunkban tartott búcsúztatásán.

Egyesületünk tagjai is foglalkoztak. Lapzártánk után kísértük utolsó útjára a szeretett Kiss Mihályné Marika klubtagunkat, aki a kezdetektől bejárta foglalkozásainkra. A templomi üllőpárnákra általunk megkötött több száz huzatot ő varrta meg.

Befejezésül minden Kedves Olvasónak áldott, békés húsvéti ünnepeket kívánunk a Jel 1,18. versével: *„... hallott voltam, de íme, élek örökkön-örökké...”*

KOSZORÚS OSZKÁRNÉ

Utazás Piliscsabára

Istennek köszönhetően február 1–3-ig egy csendeshétvégén vehettünk részt Piliscsabán. Péntek estétől vasárnap délig voltunk együtt az ige mellett, az egybe gyűltek sajátos kérdéseivel. Rengetegen összegyűltünk az országból, hogy ezen a hétvégén csakis Istenre és igéjére figyelhessünk. A piliscsabai útra Orosházáról indultunk, Laczki János lelkész úr vezetésével. Körülbelül péntek este 6 óra körül érkezünk meg szálláshelyünkre, a piliscsabai Béthel Missziói Központba, ahol a szervezők már vacsorával vártak bennünket.

Emellett örömteli volt, hogy rengeteg emberrel megismerkedhettünk a hétvége folyamán, főleg 14 és 18 éves közötti diákokkal. A létszámot a hétvége elején csoportokra bontották, többnyire életkor alapján. Áhítatok és beszélgetések váltották egymást, egy előre megadott téma szerint, ami a tékozló fiú története volt. Lehetőségünk nyílt olyan beszélgetésekre is, amelyek csak négy szemközt, a szolgálókkal történhettek, ezek módot adtak nekünk arra, hogy gondjainkkal, problémáinkkal, felmerülő kérdéseinkkel feljűk bizalommal fordulhassunk.

A péntek esti vacsora után igehirdetésen és csoportbeszélgetésen vettünk részt, ahol bemutatkoztak a csoporttagok. Ezek a beszélgetések többnyire játékos formában történtek meg, de lehetőségünk nyílt arra is, hogy egymást a csoporton belül közelebről megismerhessük, és a bemutatkozásunk során magánéleti jellemzőket is megoszthassunk egymással. A szombati napon, 7 órakor reggeli igehirdetéssel kezdtünk. A hétvége témá-

jában, a tékozló fiú történetében haladtunk tovább, erről beszélgettünk a csoportokban is.

Korcsoportunkban is olyan személyek foglaltak helyet, akik nem részesültek vallásos nevelésben, vagy nem evangélikus iskolákból érkeztek, mégis megérintette őket Isten igéje. Ez számomra csodálatos, hiszen a mai világban a fiatalok jó része teljesen elidegenedik a vallástól, főleg akik nem részesülnek ilyen nevelésben. E problémára kínál lehetőséget az EKE (Evangélikusok Közössége az Evangéliumért). Tehát ezek a témák is felmerültek a csoportos beszélgetéseken.

Az igehirdetések folyamán rengeteg érdekes kérdést vetettek fel, ami elgondolkodtató volt számunkra. Miután megébedeltünk, csoportos beszélgetésen elmondtuk a kérdéseinket, amelyeket meg akartunk osztani egymással a prédikáció témájáról. Ezen a napon kiránduláson is részt vehettünk volna a Pilisben, de sajnos rossz idő lett, ezért bent beszélgetésekkel, emberek megismerésével töltöttük el a szabadidőnket.

Az esti órákban még egy igehirdetésre került sor, ami egyben az utolsó aznapi programunk volt. Ezen az alkalmon sor került egyéni beszámolókra is, hiszen mindenki elmondhatta saját megtérésének történetét, vagy éppen a fordulatot, amikor az az időszak volt az életében amikor úgy érezte, hogy nem jó irányba halad, rossz úton jár, és ezen változtatott, így azóta pozitív irányba terelődött az élete. Voltak köztük szolgálók, de diákok és felnőttek is egyaránt. Előtte még egy vacsorán vettünk részt.

Vasárnap, a reggeli után következett az utolsó csoportbeszélgetés, ahol a saját életünkben felmerülő problémákat oszthattuk meg akár csoporton belül, de akár a szolgálókkal is személyesen.

Előtérbe került a céltudatosság kérdése életünkben, vagy éppen az, hogy az életünket nem felesleges dolgokra pazaroljuk-e. Általánosságban felmerülő problémákat tárgyaltunk meg egymással, mint például azt, hogy szerintünk az emberiség pozitív vagy negatív irányba halad. A csoportos beszélgetés alkalmával erre külön kitértünk, mi erről a mi véleményünk, hogyan gondoljuk a problémát. A tékozló fiú történetére támaszkodva jellemeztük életünket.

Az ezt követő utolsó istentiszteleti alkalmunkon egy vendéglelkészt köszönthettünk körünkben. A lelkész a hétvége tanulságait vonta le, és életünkre való kihatását vázolta fel. Ezen a hétvégén mindannyian elgondolkodhattunk azon, hogy eddigi életünkben helyesen cselekedtünk-e, vagy éppen azt követjük-e, amit eddig. Mindenesetre egyfajta változás következett be életünkben, hiszen ez a hétvége rávilágított arra, hogy van még mivel törődnünk és elszámolnunk azzal, amit eddig tettünk, cselekedtünk. Számomra és jelen esetben minden orosházi számára élményekben gazdag, lelkiileg feltöltő napok voltak ezek, örültünk, hogy megadatott nekünk ott lenni a piliscsabai hétvégén.

LENCSE MÁRTA,
SZÜCS HAJNALKA
és barátai

Szegedi konferencia

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkársága regionális konferenciát szervezett Szegeden, 2013. január 31-én. Orosházáról négyen vettünk részt ezen. Két előadó, Rajkiné Hichsi Mária és én mint végzett szociális munkás.

Az előadások kormányzati és civil háttérű szervezetek munkáját mutatták be a társadalmi felzárkóztatás területén.

„Az evangélikus misszió szerepvállalása a társadalmi felzárkózásban” témakörben tartott beszámolót Laczki János. Az evangélikus egyház komoly szerepet vállal az integrációban, s az előadó bemu-

tatta, hogy az országban hol folyik cigánymisszió, ezzel összhangban helyi szinten a rákóczi telepi és a szentetornyai gyülekezetben már évek óta zajlik hittérítő munka hátrányos helyzetű, túlnyomó részben cigány családok körében. Több evangélikus gyülekezet összefogásával lehetőség nyílt szegény sorsú gyermekeknek, fiataloknak az evangélikus egyház, Magyarország, s a világ megismerésére. Az elmúlt években számos helyszínen szerveztünk tábort (legutóbb Sárszentlőrincen és Nyírtelken), illetve egy napos kirándulás keretében a fiatalok szűkebb környezetüket (Fehér-tó és kör-

nyéke), vagy messzi tájakat (solymosi vár, Erdély) fedezhettek fel. A programok által a fiatalok látásköre bővül, megismerkednek az egyházzal, hazánkkal, ez által új információk, készségek birtokában jobb esélyekkel tudnak megbirkózni az élettel.

A másik orosházi előadó Bordásné Nyíregyházi Mária volt, aki a Maros-Körös Köze Oktatási és Kulturális Közhatalmú Egyesület munkáját mutatta be a hallgatóságnak. Az utóbbi években lebonyolított nyári táborokról, azok motiváló hatásáról számolt be.

IVÁNYI DÁNIEL

ProChristre hangolva

ProChrist 2013 – Fereteges zenei előmeny, húsbavágó témák, megindító történetek és szívhez szóló igehirdetések 8 napon át.

Bár az előkészületek már évekkal ez előtt megkezdődtek, a közvetítőhelyszínek szervezői számára az első aktív lépést február 16-án kellett megtenni, amikor egy napfényes szombaton a pesterzsébeti gyülekezet vendégeként az orosházi csapat is részt vett egy rövid eligazító szemináriumon.

Bár a helyszín Pesterzsébet, az alkalom házigazdája Lupták György kiskőrösi lelkész-esperes volt, aki maga is tagja a németországi hivatalos ProChrist egyesületnek és egyben a magyarországi ProChrist szervezői csapat elnöke. A nyitó gondolatok után rövid áhítat és daltanulás következett, amely megadta az alaphangot a vidám hangulatú naphoz. Hans Werner Scharnowski legújabb szerzeményét, amely az idei ProChrist fődala, maga Lupták György mutatta be zongorán a profi technikával felszerelt gyülekezeti teremben. „Nem felejtett el Isten” – zengtük máris egy szívvel, s titokban megérintett minket valami az előttünk álló nagyszerű sorozat várásából. Hamar világossá vált, hogy ismét fülbemászó dallamról van szó, bár ritmikáját tekintve alapos odafigyelést igényel.

Ezt követően a sugárzással kapcsolatos instrukciók hangzottak el, amelyekből kiderült, hogy a technikai háttér biztosítása ebben az évben is feladja a leckét. Sőt, a jelszint a korábbi években megszok-

ottnál is alacsonyabb lesz, a vételi beállítások pedig a hét folyamán többször is változnak majd. Mindez azt jelenti, hogy erősen ajánlott a fellelhető legnagyobb antenna felszerelése, a fejnek pedig milliméter pontossággal kell megcélozni a „világot jelentő” műholdat, amelyről az adás érkezik. Fontos megjegyezni, hogy a magas technikai igények elsősorban a műholdhasználat költségeivel függenek össze. A ProChrist egyesület a szó szoros értelmében „csillagászati árat” fizet azért, hogy az adás egy héten át helyet kapjon a kiszemelt szatellitelen. Ráadásul a szolgáltatás díja erősen függ attól, milyen jelerősséggel történik a sugárzás. A tervezettnél erősebb teljesítmény mérhetetlen többletköltséggel járna, amit az egyesület nem tud vállalni.

Mielőtt még a technikai információk és a „piszkos anyagiak” túlságosan is megfektették volna a gyomrunkat, a program folytatódott, melynek során betekintést nyerhettünk az esték tematikájába. Kiderült, hogy rendkívül változatos, színvonalas, mély lelki tartalommal bíró hét áll előttünk. A meghívott vendégek, zenei előadók és Ulrich Parzany igehirdetései csaknem minden korosztályt, társadalmi réteget, többséget és kisebbséget igyekeznek megszólítani.

A szeminárium szünetében a pesterzsébeti gyülekezet vendégszeretete friss kenyérral és virslivel gondoskodott arról, hogy az ország különböző pontjairól – valamint még határon túlról is – érkezett küldöttek (a lelki és szellemi eledel mel-

lett) ne maradjanak testi táplálék nélkül sem.

A délután folyamán egy kis marketingtréning következett: Hogyan érhetjük el hatékonyan és célzottan a környezetünkben élő embereket, kiknek is szólnak valójában az egyes esték témái, s miként vonhatjuk be a szervezésbe a helyi keresztény gyülekezeteket. Ennek megvárgyálása kicscsoportos beszélgetések formájában történt, melynek végén egy-egy küldött beszámolt az elért eredményekről.

A szeminárium közös imádsággal zárult, majd a csomagtartók megteltek szóróanyagokkal, plakátokkal, és a várva várt vadonatúj projektorokkal. Bár az előkészítés és a tájékoztatás csaknem minden részterületre kiterjedt, tisztában voltunk vele, hogy komoly szervezőmunka áll előttünk az elkövetkező hetekben. Azonban jóleső érzés tudni: nem vagyunk egyedül, és van kihez fordulnunk, ha segítségre szorulunk. Támogat ebben a ProChrist szervezői csapata, segítik egymást a helyszínek.

A siker garanciája azonban nem más, mint Ő, akiről a ProChrist szól: a mi hű Urunk, aki ismer minden részletet, problémát és mindenre van megoldása. Az Ő nevében, ezzel a bizalommal és boldog reménységgel vágtunk bele szervezésbe, tudván: „Maga a menny Istene ad nekünk sikert, és mi az ő szolgálóiként kezdjük el az építést.” [Neh 2,20]

BÁNKI-HORVÁTH GYÖRGY

Alkalmak leánygyülekezeteinkben

TAVASZI programok:

- március 23-án, 14 órákor, Szentetornyán böjti kézműves foglalkozás.
- március 24-én (virágvasárnap), 8.30-kor, Szentetornyán úrvacsorás istentisztelet
- március 31-én (húsvétvasárnap), 8.30-kor Szentetornyán istentisztelet
- március 31-én (húsvétvasárnap), 10 órákor, Rákóczitepen húsvéti istentisztelet a gyermekek számára, utána úrvacsora
- március 31-én (húsvétvasárnap), 11 órákor Kardoskúton húsvéti istentisztelet a gyermekek számára, utána úrvacsora
- április 27-én (szombaton) kirándulás Szegedre
- május 11-én kerületi missziós nap Kiskőrösön
- május 19-én (vasárnap) pünkösd ünnepe mindhárom leánygyülekezetben
- május 26-án hősök napi ünnepe Kardoskúton
- május 27-én konfirmáció Rákóczitepen

HETI rendszerességgel tervezett alkalmak:

- vasárnap 8.30-kor istentisztelet Szentetornyán
- vasárnap 10 órákor istentisztelet Rákóczitepen
- vasárnap 14 órákor istentisztelet Kardoskúton

KÉTHETI rendszerességgel tervezett alkalmak:

- hétfőn, 17 órákor házi bibliaóra Kardoskúton, családknál (Pál első levele Timóteushoz)
- kedden, 16 órákor házi bibliaóra Szentetornyán, Szabó Józsefné presbitertestvérünknel (Jób könyve)
- kedden, 17 órákor házi bibliaóra Gyökeresben, a Petrilla családnál (Júdás levele)
- pénteken, 17 órákor ifjúsági óra Rákóczitepen, a gyülekezeti teremben
- pénteken, 17 órákor konfirmandusóra Rákóczitepen, a gyülekezeti teremben

HAVI rendszerességgel tervezett alkalmak:

- szerdán, 17 órákor szülői bibliaóra Rákóczitepen, a gyülekezeti teremben

Kétség és ámulat

Orosházán másodszer

2013. március 4., 17.45. Minden ké-
szen állt: a templomtoronyban ma-
gasodó 110 cm-es parabolaantenna, az
óriási vetítívászon, a vadonatúj projek-
tor, s a szervezők maroknyi csapata, és
persze a körülbelül 60 fős hallgatóság iz-
gatottan várta a kezdést. Az előző napi
tesztadás rendben zajlott, de mint tudjuk,
a technika mindig tartogat meglepetése-
ket. Hamarosan kezdetét vette a 8 estén át
tartó ProChrist rendezvénysorozat, élő
közvetítés Stuttgartból, a Porsche Aréná-
ból. Fergeteges zenei élmény, húsbavágó
témák, megindító történetek és szívhez
szóló igehirdetések estéről estére. Hang-
zott a nagy meghívás az Úr terített aszta-
lához, békességforrásához, amelyet a
mennyei Atya készít el az Őt szeretőknek.

A Steffen Kern, majd váratlan betegsé-
géből váratlanul gyorsan felépült Ulrich
Parzany tolmácsolásában elhangzott Ige
valóban kétélű kardként hatott és söpört
végig Európán. Csak Németországban
1000, a műholdas technika segítségével
pedig további 14 ország több száz hely-
színén működött a Szentlélek, indított lel-
keket megtérésre, és hívőket hitük meg-
erősítésére. Estéről estére odaállhattunk
mi is a kereszthez, s énekelhettük: „Jézus,
amint vagyok, úgy jöhetek Hozzád”, mi-
közben letehetjük terheinket és egy mé-

lyet lélegezhettünk a szabadság és az új-
jászületés friss illatából. Egyént és közös-
séget formáló élményben lehetett része
bizonyosan mindenkinek, aki nyitott és
alázatos szívvel fogadta be a látottakat,
hallottakat.

Orosháza – 2009 után – második alka-
lommal kapcsolódott be a ProChrist ren-
dezvénysorozatba. A profi technikai hát-
tér mellett különös figyelmet fordítottunk
a lelki tartalomra és a közösségi él-
ményre. Az alkalmak közös énektanítá-
sal kezdődtek, melyet egy önkéntes gyü-
lekezeti tagunk vezetett. Az átlagosan 60-
80 főből álló hallgatóság kivetített kottán
követhette a fődal szövegét és dallamát,
később pedig a műsorba ágyazott német
dalok szövegét is. A ráhangolódást esté-
ről estére házigazda lelkészünk bevezető
gondolatai és egy-egy közismert dal segí-
tették, melyet a város különböző feleke-
zeteiből érkezett hallgatóság együtt éne-
kelt.

A ProChrist egyike a modern evange-
lizáció egyik legnépszerűbb formáinak. A
tömegeket megmozgató esemény dimen-
ziói, a mély igei tartalom, a hiteles élettör-
ténetek, a zene, a közösségi élmény és a
sok más audiovizuális élmény mind arra
hivatott, hogy vonzóvá, elérhetővé és
könnyebbé tegye a Krisztus felé tett lépé-

sek megtételét. Hasonlóan a tavalyi év jú-
niusában rendezett Reménység Fesztí-
válhoz, ezúttal is átélhettük, milyen nagy
ereje van a tömegek előtt elmondott
Örömmelnek, a közös dicsőítésnek, az
ezek ajkáról felhangzó imádságnak, és
annak, hogy újra meg újra letehetjük a
voksot Őmellette. Ezt az elköteleződést
nagyban segíti, ha ténylegesen odaállha-
tunk egy kereszthez, szívünkkel és
szánkkal is – tanúk előtt – megvallva,
hogy Jézus Krisztus az egyedüli Szabadí-
tó, és készek vagyunk átadni Neki az irá-
nyítást életünk felett.

Hiszem, hogy mindnyájunknak Őreá
van szüksége. Egy olyan Istenre, aki nem
szégyell utánunk jönni a porba, hogy
megmentsen, aki minden dicsősége elle-
nére együtt érez emberi hibáinkkal, vá-
gyainkkal, kétségeinkkel, ismeri legtitko-
sabb gondolatunkat. Aki elveszi minden
terhünket, begyógyítja sebeinket, fel-
emel, ha elesünk, erőt ad, ha lankadunk,
és segít elvégezni azt a bizonyos tavaszi
nagytakarítást a lelkünk mélyén.

A ProChrist elmúlt, de Krisztus ma-
radt, valóságosan és hétköznapian, mégis
erővel és hatalommal, szeretettel és gyen-
gédsséggel, ígéretekkel és csodálatos re-
ményességgel telve.

BÁNKI-HORVÁTH GYÖRGY

XXII. Országos Evangélikus Hittanverseny

Iskolánkban idén is megrendezésre ke-
rült a városi forduló, mely már a 22. a
sorban. A mottója a 150. zsoltár 6. verse
volt: „Minden lélek dicsérje az Urat!” Té-
májában pedig az istendicsérettel, áldás-
sal, zenével foglalkozott. A feladatok en-
nek megfelelően kreatívak és interaktí-
vak voltak.

Külön öröm volt számunkra, hogy –
az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan –, a
város többi iskolája idén is megtisztelte
részvételével versenyünket. (Természe-
tesen a külsős csapatok értékelése külön
történt.)

A városi fordulóban első helyezett
diákok 2013. március 23-án, szombaton,
Pakson mérték össze tudásukat a Déli
Evangélikus Egyházkerület diákjaival.
Szívvel gratulálunk a verseny résztve-
vőinek, és Isten áldását kérjük mindany-
nyiuik életükre.

EREDMÉNYEINK (városi forduló)

2. évfolyam:

- I. h.: 2. b (Darvasi Diána, Kalmár Zita,
Kecskés Judit, Szász Gergő)
II. h.: 2. b osztály (Ölvödi Fanni, Kalmár
Mihály, Balla Bence, Szilágyi Bálint)
III. h.: 2. a (Hegedűs Regina, Karsay
Panna Flóra, Vincze Mirella, Belanka
Hunor)

3-4. évfolyam

- I. h.: 4. b (Nagy Viktória, Nagy Luca,
Szász Fanni, Madarász Laura)
II. h.: 3. b (Rácz Nikol, Böröcsök Tamara,
Árus Vivien, Ravasz Klaudia)
III. h.: 4. a (Kiss Virág, Tóth Tibor, Arany
Dániel, Palócz József)

5-6. évfolyam:

- I. h.: 6. b (Dimák Gréta, Benkő Katalin,
Markovics Dóra, Szemenyei László)
II. h.: 5. a (Mlinarics Sára, Lászik Jázmin,

Horváth Dominika Gréta, Chlebnyiczki
Petra)

III. h.: 5. a (Szabó Anna, Huszár
Alexandra, Vajer Blanka, Podhorszky
Panni)

7-8. évfolyam:

- I. h.: 7/6 (Demeter Dóra, Gábor Zorka,
Szemenyei Mónika, Burián Zsolt)
II. h.: 8/6 (Bacsur Fanni Ildikó, Somogyi
Bianka, Szabó Annamária, Szász Dániel)
III. h.: 7/6 (Zsikai Vilma, Csordás
Doroti, Szabó Alexandra, Vörös
Adorján)

Gimnázium:

- I. h.: 11/4 (Tóth Ramóna, Leszkó
Nikolett, Vetró Antal, Horváth Andrea
II. h.: 9/6 (Krcsméri Zsuzsanna, Kiss
Patricia, Ágoston Bernadett, Horváth
Csaba)
III. h.: 10/6 (Hack Dóra, Jelinek
Alexandra, Misur Zsuzsanna, Nagy D.)

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Tehetséggondozás evangélikus iskolánkban

Napjainkban különös jelentősége van a tehetségfejlesztésnek. Szülőknek és pedagógusoknak is legszebb és legfontosabb feladata a gyermekben megbúvó tehetség felismerése, fejlesztése. A jövő a gyermekeinken múlik. Tudjuk, hogy nevelésükben és oktatásukban a szülőkre és a pedagógusokra egyaránt nagy felelősség hárul, hiszen a mi feladatunk az, hogy segítsünk kibontakoztatni a mindannyiukban ott rejlő tehetséget.

Intézményünk évek óta fontos szerepet szán a kiemelkedő képességekkel rendelkező tanulók fejlesztésének. Ebben a feladatban kívántunk előrelépni, amikor szeptembertől az 5. évfolyamon bevezettük a nivócsoportos oktatást. Matematikából és angol nyelvből felmenő rendszerben alkalmazzuk e formát. Az előző tanév végén a Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti és Pedagógiai Karának (Szarvas) tehetségfejlesztő szakemberei végeztek méréseket az akkori két 4. osztályban. A tesztek eredményei alapján a fenti két tantárgynál három csoportban oktatjuk a diákokat. Ez a munkaforma mindenki számára újdonság volt, de mára már elmondható, hogy mindenki megtalálta a helyét az új csoportokban az új társakkal is. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy jól bevált ez az oktatási módszer; a kevésbé jó képességű tanulókkal lassabb tempóban, több gyakorlással, nagyobb odafigyeléssel, így jobb eredménnyel dolgozunk. A jobbakkal pedig többet, mást tudunk nyújtani. Náluk ez a forma alkalmas a tehetségek kibontakoztatására. A szinttelölés előnyeit még a következőkben látjuk:

- a tanulók képességük ütemében és szintjén haladhatnak;
- nagyobb lehetőséget biztosít a tanulók önbizalmát, tanulási kedvét fejlesztő sikerélményhez juttatáshoz;
- átjárhatóság van a csoportok között.

A tanórán kívüli tehetséggondozás szinterei még a tehetséggondozó-szakkörök. Mintegy 15 féle délutáni foglalkozás közül választhatnak diákjaink, amelyekben a tanórai anyag elmélyítése mellett lehetőség van a versenyekre való felkészülésre, a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére – akár idegen nyelven is –, az önismeret erősítésére, a kreativitás kibontakoztatására. Rendkívül népszerűek ezek az alkalmak, leginkább az alsósok körében.

A tehetséges tanulók továbbfejleszté-

sét segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évi rendszerességgel szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.

Az első félévben számos lehetőség adódott, ezek közül a következőket emeljük ki:

VIII. Országos Koráléneklési verseny (Albertirsa)

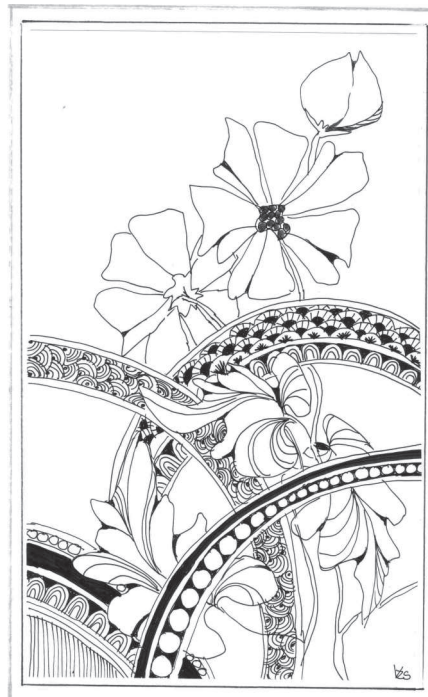
Nagy Luca 4. b bronz minősítés
Madarász Dóra 9/6 bronz minősítés
Felkészítő t.: Domjáné Szólik Anikó

Szalay Sándor Országos Fizika Emlékverseny (Nyíregyháza)

Kishonti Pál 8/6
Bacsur Fanni 8/6
Veres Bence 9/6
Fekete Gabriella 10/4
Borzák Gergely 12/4
Gyapjas Krisztián 11/4
Makula Bence 8/6
Valamennyi kategóriában nyújtott kiemelkedő teljesítményükért különdíjban részesültek.
Felkészítő tanár: Csiffári Mária

Imádságíró-pályázat

Árus Vivien 3. b II. hely
Felkészítő tanár: Berta Tünde

Dél-Békési Szónoklatmondó-verseny
Kishonti Pál 8/6 III. hely
Szabó Annamária 8/6 különdíj
Felkészítő tanár: Koncsek Árpádné

First Lego League 2012 Senior Solution Nemzetközi Robotika csapatverseny (szegedi regionális forduló Robot-Game)

Kishonti Pál 8/6, Szilágyi Martin 8/6, Csizmadia Emese 10/6, Veres Bence 9/6, Támogatótag: Tuska Balázs 8/6 I. hely
Robotkonstrukció II. hely
Kutatómunka IV. hely
Összesített III. hely
Felkészítő tanár: Antal László

„AranyDobóckocka” Kistérségi Matematikaverseny

3. évfolyam:
Gabnai Alexandra 3. a II. hely
Felkészítő tanár: Ujj Mária

OKTV II. fordulójába továbbküldött dolgozatok

Német nyelv:
Béres Bence 12/6
Felkészítő tanár: Szitó Tímea
Informatika:
Gyapjas Krisztián 11/4
Felkészítő tanár: Antal László

Országos Kölcsey Ferenc Versmondó, Népdaléneklési és Képzőművészeti Verseny

Versmondás:
Laskai Zsanett 10/6 III. hely
Felkészítő tanár: Jenei Mária
Sarkadi Krisztina 12/6 III. hely
Felkészítő tanár: Oláh Rita
Népdaléneklés:
Madarász Noémi 6. b I. hely
Kovács Fanni 6. b különdíj
Felkészítő t.: Domjáné Szólik Anikó
Képzőművészet:

Gombos Panna, Zsikai Vilma, Szabó Alexandra, Maczkó Klaudia, Demeter Dóra, Burián Zsolt 7/6 II. h.
Hack Dóra 10/6 II. hely
Mező Angelika 10/6 III. hely
Felkészítő tanár: Celuskáné Csepregi Alícia
Fotópályázat:
Hack Dóra 10/6 II. hely
Mező Angelika 10/6 III. hely
Béres Bence 12/6 I. hely
Szabó Zoltán 11/6 II. hely
Anik Vivien 11/4 III. hely

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Szalagtűzés 2013

A gimnáziumi képzésben résztvevők számára a legszebb ünnep a szalagavató. 2013. február 9-én iskolánk 44 maturandusa kapta meg azt a kék szalagot, amely mindenkiel tudatja, hogy viselője az érettségi vizsgára készül, és az utolsó évét tölti a gimnáziumban. Az ünnepnek és az ünneplésnek megvan a maga rendje. Az igazgatói köszöntő erről is szólt:

Az ünnepek – bár gyakran nem is gondolunk bele – hármasszerepet játszanak életünkben: rendszerességet visznek bele, feltöltöttek bennünket az átélte élmény által, és sok érdekes emberrel hoznak össze. Van még egy erő az ünnepeinkben, ami ahhoz kell, hogy a hétköznapjainkba visszatérve megújítsunk valamit a napi tevékenységeinkből. Akár az is előfordulhat, hogy az ünnepi élmények hatására fordulatot, más irányt és ezzel nagyobb boldogságot adunk életünknek. Egy viszont biztos: az ünnepek alkalmával közösen átélte élményeink és az összetartozás érzete által mindnyájan egy kicsit kiegyensúlyozottabbá, erősebbé válhatunk saját életünk vitelében is.

„Ha az ünnep elérkezik életedben, akkor ünnepelj egészen [...] Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl rá, testben és lélekben.” – Márai Sándornak az ünnepekről írt gondolatai közül emeltem ki ezt a három rövid, továbbgondolásra alkalmas mondatot.

Úgy gondolom, gimnáziumunk ünnepei egyre inkább megfelelnek az író kívánalmainak, külsőségeiben és tartalmában valóban rangot adnak az iskolai életnek.

A külsőségeknek méltóknak kell lenniük az eseményhez. Ezek azonban önmagukban értéktelenek, csak felszínes csillogást jelentenek, ha lélekben nem készülünk fel az ünnepre, ha nem tudunk az értékes, megismételhetetlen pillanatoknak örülni, ha nem tudjuk legalább néhány órára elfelejteni a hétköznapok problémáit. Időnként meg kell állnia a mindennapos rohanásban szülőnek, tanárnak, diáknak egyaránt. Félre kell tenni a gondokat, el kell felejteni egy kis időre a munkát, hogy erőt gyűjthessünk a következő feladatokra, azok megoldására.

A tanári kar többre vállalkozik, mint az államilag előírt követelményrendszer teljesítése. Nevelőitek azon fáradoznak, hogy a kompetenciákon túl igény alakuljon ki bennetek az igazság megismerésére, a gondolkodásra, az egyenességre, a becsületességre, a kitartó munkára, a békeségre való törekvésben az emberi harmóniára, a gyökereitekhez való ragaszkodásban az emberi hűségre. Az ünnep alkalmából illő az ünnepeltnek ajándékot adni. Hamarosan megkapjátok

tizenegyedikes társaitoktól a kék szalagot. Ez a szalag jelképe: a nagykorúvá válásé, a felnőtté válásé és a bizalomé, mellyel mi, tanárok a diákok felé fordulunk, bízva abban, hogy az előttük álló próbákon megálljátok a helyeteket. A szalag viselése túlmutat az érettségien is, alkalmat ad az élet nagy kérdéseinek idézésére. Ha leérettségiztek, tudok-e boldogulni a saját lábamra állva?

A 11. évfolyam nevében Horváth Andrea mondott köszöntést:

Kedves Diáktársaim! A mai estén diákéveitek fontos eseményéhez érkeztek el. Megkapjátok a szalagot, ami annak jelképe, hogy utolsó hónapjaitokat töltitek ebben a közösségben.

Gondolom, egyetértetek velem abban, hogy a diákélet nemcsak móka és kacagás, hanem kemény küzdelem is. Bizonyára fel tudtok idézni az elmúlt évekből néhány izgasztó pillanatot: a megszólaló csengő zaját egy-egy dolgozat előtt, vagy a sokszor annyira nem várt tanáraitok lépteit, amint az osztályterem felé sietnek. Mielőtt azonban elkedvetlenednétek, engedjétek meg, hogy kedves élményeket is felidézsek. Osztályrendezvényeket, kisebb-nagyobb létszámú összejöveteleket, világmegváltó közös beszélgetéseket, hatalmas kacagásokat, szerelmes pillantásokat. Mindezekre visszagondolva bizonyára mosoly ül arcotokra, és arra a megállapításra juttok: összességében mégiscsak jó volt az az idő, amit e falak között töltöttetek el.

Felkészítő tanár: Celuskáné Csepregi Alica

Justh Zsigmond Versmondóverseny (megyei)

Gyurcsik Dóra 9/6 I. hely
Fekete Bernadett 11/6 II. hely
Felkészítő tanár: Jenei Mária

Curie Kémia Emlékverseny (területi döntő)

Veres Bence 9/6 I. hely (országos döntőbe jutott)
Felkészítő tanár: Fazekas András
Kishonti Pál 8/6 V. hely
Németh Dániel 7/6 VI. hely
Felkészítő tanár: Wittmann Edit

A tehetség nagy kincs. A szokásosnál is nagyobb felelősséget jelent egy-egy kiemelkedő képességű gyermek nevelése. Emellett azt is szem előtt kell tartanunk,

hogy minden gyermek csoda önmagában, teljesítmények nélkül is. Végezetül álljon itt egy idézet a tehetség gondozásáról: „A tehetség is a természet azon értékei közé tartozik, amely gondozást kíván. Nem kapálást, nyírást, permetezést, csak dús termőtalajt, odafigyelést és szabadságot a növekedéshez.” (Gyarmathy Éva)

CSICSELY SZILVIA
igazgatóhelyettes

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

Ez az este azonban még nem a búcsúzás ideje, hiszen hétfőtől folytatódnak a küzdelmekkel és örömmel teli mindennapok, később pedig rátok köszönt a szerenád, a ballagás... és nem akarlak áztatni benneteket, igen, a megmérettetés, az érettségi is elérkezik egyszer. Kedves 12. évfolyamosok! A szalag, melynek hamarosan viselői lesztek, emlékeztessen titeket az itt eltöltött szép időkre, de a rátok váró teendőkre is. A felnőtt lét kapujában se hagyjátok veszni azokat az értékeket, melyekre születeik és nevelőitek tanítottak benneteket: az emberséget, tisztességet, becsületességet. Álmaitokat ne adjátok fel, céljaitok megvalósulásáért küzdjétek, hiszen „az élet célja a küzdés maga” – mondja Madách Imre. Végezetül a 11. évfolyamosok nevében engedjétek meg, hogy mindnyájatoknak szép ünneplést kívánjak, az előttetek álló akadályok leküzdéséhez pedig Isten áldását kérjem.

Holecska Odett a 12. évfolyamosok gondolatait tolmácsolta:

Tavaly ilyenkor némileg irigykedve néztük a végzősöket, akik büszkén álltak szüleik, testvéreik, tanáraik és barátaik előtt, készen arra, hogy átvegyék méltán kiérdemelt kék szalagjukat. Akkor talán még nem is tudtuk, mit jelent mindez. Hogy a szalag nem csak egy masni, amit hordasz, nem csak azt hivatott mutatni, hogy végzős vagy. Ez annál sokkal több, mert figyelmeztet arra, hogy életünk egy fordulóponthoz, egy megmérettetéshez közeledik,

amit szüleink és nevelőink segítségével nélkül nem fogunk tudni teljesíteni. Egy évvel ezelőtt – látva a végzősöket – nem gondoltunk még az érettségre vagy a továbbtanulásra, mindez távoli jövőnek tűnt. Ma azonban itt állunk az ő helyükön, és átérezzük, milyen utolsó évesnek, legnagyobbnak lenni az iskolában. Már nincs okunk irigykedni. Vegyes érzelmek kavarnak bennünk: megszeppenés, hála, szeretet, megkönnyebbülés és szomorúság. Megszeptentünk, hiszen mindannyiunk számára új ez a

helyzet, és nem tudjuk, mit hoz a jövő. Hála tölti el szívünket, amikor végigtekintünk a számunkra oly fontos emberek arcán.

Megkönnyebbülünk, mert végre mi is beléptünk a maturandusok népes táborába, ugyanakkor szomorúan gondolunk a tényre: diákeveink vége felé közeledünk.

De most még nem jött el a búcsú ideje. Ünnepelni jöttünk ma ide, és nem szomorkodni. Most minden tekintet ránk szegeződik, ahogyan feltűzik szívünk fölé az iskola szalagját, amit emelt fővel és büszkén fogunk viselni, öregbítve ezzel iskolánk hírnevét.

Tisztelt Egybegyűlte! Kedves Szülők, Családtagok, Barátok és Pedagógusok! A végzős osztályok nevében szeretném megköszönni áldozatos munkájukat, mely – Márai Sándor szavaival élve – „nem vár jutalmat, sem babért, sem utókort. Csak éppen megtörténik veled, ha nem térsz ki előle, s nem törődsz sorsával sem. Csak a fáradság a tiéd, a verejték, az áldozat”. Bizom abban, hogy Isten segítségével lesz elég kitértésünk az előttünk álló feladatok elvégzéséhez.

Mi, a tanárok is bízunk ebben. Amikor a szalagtűzésre kerül sor, még nincs itt az elköszönés ideje, még néhány hónapig középiskolások, diákok maradnak a szalagot viselőik. De ez a néhány hónap meghatározó lehet a jövőjük szempontjából. Elkezdődik az a folyamat, amikor nyílt-szívű, őszinte emberkezdeményekből, önálló felnöttekké válnak majd. Azt várjuk tőlük, hogy mutassanak példát, és hálálják meg szüleiknek és tanáraiknak az eddigi törődést. Nem kell többet tenniük, csak annyit, hogy tisztességesen, szorgalmasan készülnek, tanulnak. Három hónap még nagyon sok mindenre elegendő lehet!

Azt kívánjuk az egész iskola közössége nevében, hogy legyen az érettségi vizsga egy olyan esemény, amelyre nem pirronkodva, hanem büszkén emlékeznek majd. Hiszünk abban, hogy mindenki sikeres lehet, ha képes éberebb lenni az átlagnál, rátalál önmagára, arra a területre, arra a munkára, amit örömmel és kitartóan tud végezni.

Összeállította:
FEHÉR BORBÁLA
igazgató

Bábfesztiválon jártunk

Március 2-án, szombaton – heteken át tartó próbákat követően – a budapesti Kolibri Gyermekek- és Ifjúsági Színházban szerepelhettünk, ahonnan a *Gyermekközpontú előadás* díjával térhettünk haza.

A XII. Országos Evangélikus Bábfesztivál szervezői az idei rendezvénynek a 150. zsoltár egyik versét választották mottóul: „Minden lélek dicsérje az Urat!”. Így a zene a Bibliában témát jártuk

körül. Repertoárunk első darabját, a *Csendes éj* című rajzfilm feldolgozását gitárkísérettel egybekötött énekkel adtuk elő, melyben Nagy Luca 4. b osztályos tanuló és Szabó Zoltán gimnazista tanuló zenei tehetségükkel nyújtottak segítséget.

Dr. Kodácsy-Simon Eszter áhítatát követően közös énekléssel melegítettünk be, bátorságot merítve színpadi fellépésünkre.

A zsűri elnöke, Döbrentey Ildikó elismerően értékelte bábjátékunkat. Kiemelte a gyermekek szépen hangsúlyozó, érthető beszédét, káprázatos énekhangját, a történetbe csempészett humort, továbbá azt, amit más résztvevőnek is javasolt, hogy bátran merjenek a klasszikus kesztyűbábos játék adta lehetőségekkel élni, ahogyan lelkes csoportunk tette.

A felszabadult gyerekcsapat ezután Csernik Szende (Lábita Színház) műsorát

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

nézhette meg. Grendorf-Balogh Melinda úti áldása után térhetett mindenki haza. Rengeteg élménnyel és tapasztalattal gazdagodtunk. Köszönjük iskolánknak, kollégáinknak és a kedves szülőknek is a támogatást!

A fesztiválon való megmutatkozásunk mellett nemrégiben az a megtiszteltetés is ért bennünket, hogy bemutatkozhattunk a *Magyar Bábjátékos Egyesület* honlapján, példaként, mintaként, hiszen országunkban egyelőre kevés a rendhagyónak számító gyermekbábos csoport.

Foglalkozásaink áldott alkalmával azt tapasztaljuk, hogy a bábművészetben mérhető le leginkább a boldogan végzett munka eredménye és színvonala. Fan-

tasztikus érzés látni a gyerekek mosolyát a lélekjáték közben, ahogyan életre keltik egyedi tervezésű, saját készítésű figuráinkat! A bábok éjjeleken át történő varrása, a díszlet festése, a szöveggönyv írása, a szereplők mintaszerű megszólaltatása, a mozdulatok gyakorlása közben magunk is újra átélhetjük gyermekkorunk világát. Hálásak vagyunk, amiért a gyerekekkel együtt fedezhetjük fel a bábjáték varázsát. Úgy érezzük, az ilyen apró mosolyok adhatják meg egy pedagógus életében a teljességet. Reményik Sándor találoan írta egyszer: „*Ne várj nagy dolgot életedbe, kis hópelyhek az örömeik. Apró, pinciny szírom-csodák, rajtuk át Isten szól: jövők.*”

Életekbe fényt vinni – e misszióinkat szeretnénk mások számára is elérhetővé tenni, közelebb hozni, továbbá életre kelteni az élettelen, és minél több gyermeket, felnőttet bevonni a varázslatba.

Amennyiben szeretnének rólunk enél többet tudni, iskolánk honlapjának – <http://szekacs.lutheran.hu/index.php> – *Székács Vidám Szívei* menüpontja alatt, vagy a <http://szekacsbabcsoport.blog.lap.hu> oldalon bepillantást nyerhetnek életünkbe.

KACZKÓ RITA
bábcsoportvezető

Óvodából iskolába

„Bizony, az Úr ajándéka a gyermek,
az anyaméh gyümölcse jutalom.”
[Zsolt 127, 3]

Nem kis gondot okoz az óvoda utolsó évében általános iskola választása, hiszen az elkövetkezendő néhány év különösen fontos lesz az önállósodás, a kisiskoláskor testet, lelket, szellemet formáló időszakában.

A Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium 20 éve áll az evangélikus oktatás-nevelés szolgálatában. Újraindulása óta százak sajátították el falai között azt a krisztusi alapokon nyugvó tudást és világlátást, melyre mindenkor bátran építhetik kiegyensúlyozott egyéni és családi életüket. Hogy mennyire szükség van a világos és egyértelmű keresztyén erkölcsi nevelésre, azt naponta tapasztaljuk. A jövőt csak gyermekeinken, fiataljainkon keresztül vagyunk képesek befolyásolni.

Mint a régió egyetlen olyan intézménye, amely az óvodás kortól az érettségiig fogadja a diákokat, lehetőséget kínálunk azoknak a hívő családoknak, akik gyermekeik számára nemcsak a magas színvonalú tudást, de az evangélikus szellemenben folyó nevelést is szeretnék biztosítani. Iskolánk mindkettőhöz megfelelő háttérrel rendelkezik.

Természetesen ökumenikus nyitottsággal fogadjuk a más felekezethez tartozó családok gyermekeit is. Ezeket a gyermekeket egyházunk megbecsülésére, a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartásával, a saját egyházuk segítségével is ne-

veljük. Várjuk az olyan családok gyermekeit is, akik nincsenek megkeresztelve, de elfogadják az iskola által közvetített keresztyén értékrendet. A 2013/2014. tanévben két első osztályt indítunk, Ujj Mária és Dérné Csepregi Klára vezetésével.

„... szeressük egymást; mert a szeretet az Istentől van...” [1Jn 4,7]

Ujj Mária vagyok. Általános és középiskolai tanulmányaimat Orosházán végeztem. Kicsi korom óta gyermekekkel akartam foglalkozni. Tanítói diplomámat 1981-ben szereztem meg a Debreceni Tanítóképző Főiskolán.

1981-ben az orosházi 2. Sz. Általános Iskolában kezdtem pályámat. 32 éve tanítok 1. és 2. osztályban. 1992-től orosházi evangélikus iskolánk tanítója vagyok. Az újraindulásakor szívesen vállaltam a munkát, hisz keresztyén családban nevelkedtem. Számomra természetes volt a gyermekeket ilyen erkölcsi értékeknek megfelelően nevelni, a jézusi útra vezetni. A keresztyén értékek megismerése mellett nagyon fontosnak tartom a pontosság, becsületesség, nevelést, szeretetteljes közösségben szeretetteljes szíjjel.

Pályafutásom során igyekeztem minden olyan képzési formán részt venni, amellyel a tanítást hatékonyabbá, korszerűbbé tudom tenni. Számomra legfontosabb, hogy az iskolába lépő kisgyermeknek biztos pontot jelentsek, akihez minden gondjával, bajával, örömeivel fordulhat.

Tanítói hivatásom gyakorlása során mindig arra törekedtem, hogy tanítványaim személyiségét az egyéniségének megfelelően formáljam. Igyekszem a gyermekek tudását maximálisan gyarapítani. Töreksem a jó képességű tanulók fejlesztésére, a lassabban haladók felzárkóztatására is. A régi, jól bevált módszerek alkalmazása mellett nyitott vagyok újak, korszerűek alkalmazására. Így például szívesen használom az interaktív táblát.

Az alsó tagozatos gyerekek részére matematika-szakkört vezetek már 10 éve, amelyen a kisgyermek logikus gondolkodásra nevelése a célom. Közülük sokan vesznek részt városi és területi versenyeken, ahol mindig szép eredményeket érnek el.

Munkám elismeréseként a Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási és Iskolai Osztályától 2012-ben az Év Tanítója kitüntetést vehettem át.

Dérné Csepregi Klára vagyok. Tanítói diplomámat 1977-ben, a Debreceni Tanítóképző Főiskolán szereztem. Pályámat az orosházi 2. Sz. Általános Iskolában kezdtem. Tíz évig 3. és 4. osztályban – elsősorban matematikát – tanítottam. Az utóbbi években az olvasás-írás rejtelmeibe vezettem be tanítványaimat.

Rendezett családi körülmények segítik munkámat, két fiúgyermekünk már felnőtt korú.

Iskolánkban 1992 szeptemberében indult az ökumenikus nyitottságú evangélikus egyházi tagozat. Már a kezdetektől

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

„Minden lélek dicsérje az Urat!” [Zsolt 150,6]

Ez az Ige volt a mottója az Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya által meghirdetett XXII. Országos Evangélikus Hittanverseny kiírásának. A városi forduló megrendezésére 2013. február 14–15-én került sor iskolánkban. A verseny témája: áldás, istendicséret és zene a Bibliában. A gyermekek nevelőik irányításával lelkesen készültek fel, hogy tudásukkal bizonyítsák bibliaismeretüket.

A városi iskolákból is szép számmal neveztek a versenyekre: a Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda, a TMKIT Vörösmarty Mihály Tagintézmény, valamint a rákóczi telepi tagintézménye küldött csapatokat a rendezvényre.

Minden korosztályból jelentkezettek gyerekek, még az 1. osztályosok is megmutathatták tudásukat. A 2. osztálytól kezdődően már a továbbjutás volt a tét a megyei középdöntőre. Azt azonban isko-

lalelkészünk is leszögezte megnyitó beszédében, hogy nem a helyezés a fontos, hanem a részvétel, melynek eredményeképpen mindenki nyertes lehet.

A zsűri elnöke a már hagyományosan minden évben meghívott Lászlóné Házi

Andrea hitoktató. A felsősök zsűrijében Zsoldi Lajos, valamint Balczó Jánosné segítette a munkát.

A verseny befejeztével az eredményhirdetésre került sor, ahonnan – egy finom tortázás után – a tanulók hasznos kiadványokkal térhettek haza. Reméljük, az elvetett mag idővel meghozza termését, és a tanulak valóban áldássá válnak tanulóink életében.

Az országos döntőre áprilisban kerül sor, Budapesten.

A legnagyobbak, a gimnáziumi korosztály is bizonyíthatta bibliai tudását, február 28-án. Lelkesen készültek ők is, bár középiskolai szinten nem szerveznek országos vetélkedőt. A Tánicsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola két csapattal nevezett be, Bánkiné dr. Borbély Mária, valamint Bartáné Király Irén vezetésével.

Az általános iskolai csapatok 1. helyezettjeit itt is szeretnénk kiemelni (részletesen lásd az újság 17. oldalán), gratulálni nekik és felkészítő nevelőiknek:

- 2. évfolyam: Darvasi Diána, Kalmár Zita, Kecskés Judit, Szász Gergő
- 3–4. évfolyam: Madarász Laura, Nagy Luca, Nagy Viktória, Szász Fanni
- 5–6. évfolyam: Benkő Katalin, Dimák Gréta, Markovics Dóra, Szemenyei László
- 7–8. évfolyam: Burián Zsolt, Demeter Dóra, Gábor Zorka, Szemenyei Mónika.

BERTA TÜNDE
hittantanár

Magdolna evangélikus lelkész nő volt, aki nagy szeretettel, sok hasznos tanáccsal látta el a nebulókat. A zsűriben helyet foglalt még a katolikus egyház részéről dr. Laurinyecz Mihály plébános-esperes, valamint a református iskolából Makai

☞ felvállaltam, erkölcsi és szakmai kihívásnak tekintetem az itt kialakuló nevelőmunkában való aktív részvételt. Családi gyökerek és a nagyhírű evangélikus iskolák iránti hagyománytiszteltet is kötelező hivatásom betöltésében.

Több mint 25 éve tanítom az 1. és 2. osztályosokat. Megtapasztalni a gyermeki szeretet és értelem minden rezdülését: a legszebb ajándék számomra. Az ismert tanítási módszerek legtöbbjét kipróbálhattam már, de a legfontosabbnak mindig a gyermeki személyiséget tekintetem. Arra törekszem, hogy a tudás megszerzése, a képességek maximális kihasználása, fejlesztése mellett a szeretet és a következetesség legyen munkám vezérfonala.

Keresztyén tanítóként már 20 éve közvetíthetem a jézusi gondolatokat kis tanítványaimnak. Munkám elismeréseként 2009-ben a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma jóvoltából „Az Év Tanítója” lettem. Az iskolánkban folyó nevelőmunkát munkaközösség-vezetőként segítem. Több mint 10 éve vagyok gyülekezetünk presbitere.

Örülök, hogy az evangélikus egyházi tagozat indulásakor választott zsoltárversben nap mint nap erősödhetek hivatásomban: „Taníts engem helyes értelemre és ismeretre...” [Zsolt 119,66]

Értesítjük az érintett szülőket, hogy

a 2013/2014. tanévre történő általános iskolai beiratkozásra

az alábbi időpontokban kerül sor:

- 2013. április 8. (hétfő) 8 és 18 óra között
- 2013. április 9. (kedd) 8 és 18 óra között.

A jelentkezéshez az alábbi dokumentumok szükségesek:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és a lakcímet igazoló hatósági igazolvány,
  - az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás.
- (Ez lehet óvodai szakvélemény vagy a nevelési tanácsadás keretében végzett iskolaérettségi szakértői vélemény is.)

SZÉKÁCS JÓZSEF EVANGÉLIKUS ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

A bajor–magyar óvodai testvérkapcsolatról

A Magyarországi Evangélikus Egyház és a Bajor Tartományi Egyház 2012-ben ünnepelte testvérkapcsolata fennállásának 20. évfordulóját. A jubileumi ünnepségnek tavaly októberben Nürnberg adott otthont.

A testvéregyházi kapcsolatnak köszönhetően számos magyar és bajor gyülekezet, iskola és óvoda ápol hosszabb vagy rövidebb ideje tartó testvérkapcsolatot.

Az 1990-es években elsőként alakuló evangélikus óvodák komoly anyagi támogatást kaptak a bajor egyháztól, valamint segítő szakmai együttműködést a bajor evangélikus óvodáktól, akik a kez-

Dagmar Lindinger, az Ortenburgi Evangélikus Óvoda vezetője

deti években elsősorban az evangélikus óvodai nevelés terén szerzett sokéves tapasztalataikkal tudtak hozzájárulni a sikeres, eredményes induláshoz.

Óvodánkba első alkalommal 1997-ben látogattak el a Bajor Tartományi Egyház képviselői, és az általuk magyarországi szolgálatra kiküldött munkatárs, Sabine Wiegmann lelkész. Az itt folyó szakmai munka, nevelőmunka megismerése alapján a Bajor Tartományi Egyház illetékes vezetői a magyarországi evangélikus óvodák közül a Hajnal Evangélikus Óvodát választották modellóvodának, azzal a céllal, hogy az itt folyó nevelőmunka mintaként szolgáljon a magyarországi evangélikus óvodák számára. Modellóvodaként szakmai munkánk komoly elismerést kapott.

A folyamatos szakmai konzultációk révén és a bajorországi továbbképzéseknek köszönhetően sikerült beépíteni Helyi Nevelési Programunkba a bajor óvodáktól átvett, hazánkban akkor még kevésbé ismert, korszerű nevelési módszert, tanulási formát: a szituációorientált projektrendszerű nevelést. Természet-

esen megőrizve az akkori magyar óvodapedagógia nélkülözhetetlen értékeit is.

Az újszerű pedagógiai eljárásokat szakmai napok keretében igyekeztünk továbbadni a magyarországi evangélikus óvodák pedagógusainak.

Német testvéreinktől jelentős anyagi segítséget is kaptunk. 15 évvel ezelőtt a bajor egyház adományából sikerült felújítani óvodánk épületét: galériák épültek a csoportszobákban, lecserélődött a helyiségek padlózata, megújultak a vízvezetékcsatlakozások, illetve az udvar átépítésére is sor került, 1998–2001 között. Az óvoda ekkor kapta mai arculatát. Természetesen a korszerűsítés azóta is folyamatos, hiszen az idő múlásával egyre újabb felújítási igények jelentkeznek, sőt, bizonyos uniós elvárások teljesítésére is törekednünk kell.

Tíz évre visszatekintő folyamatos kapcsolatunk az ortenburgi evangélikus óvodával alakult ki, melyet közös szakmai továbbképzések által és kölcsönös látogatásokkal erősítünk, teszünk a mai napig élővé.

A bajor–magyar testvérkapcsolatot ápoló óvodák képviselőinek minden évben alkalmuk nyílik az egymással való találkozásra, évente váltakozó bajor, illetve magyar helyszínen.

A konferenciákat a két egyház központi irodájának illetékes szakreferensei koordinálják, és ők határozzák meg a találkozók helyszínét, illetve szakmai témáját.

2010. október 24–27. között a Bajor–Magyar Evangélikus Óvodai Konferenciának városunk adott otthont, óvodánk szervezésében. A konferencia helyszínül a gyopárosi Gyopár Klub Hotel szolgált.

A vendégek ellátogattak óvodánkba, ahol a gyermekek kedves kis előadással, néptáncokkal kedveskedtek nekik.

Bajor óvodapedagógusok Orosházán

Megtétekintették az evangélikus templomot és a város nevezetességeit. Kirándulást tettünk a kardoskúti Fehér-tónál és a pusztán. Fakultatív programlehetőségként a vendégek nagy része élt a gyopárosi élményfürdő kínálta kikapcsolódás lehetőségével.

Ortenburgban idén ünneplik a reformáció 450. évfordulóját. Ennek kapcsán tavasztól őszig tartó jubileumi ünnepségsorozatot szerveznek, melynek nyitóünnepségére óvodánk nevelőközössége is meghívást kapott, április 26–29. között. Erre az alkalomra az ortenburgi gyülekezet lelkész, Sabine Hofer meghívást küldött orosházi gyülekezetünk képviselőinek is. Ezt a meghívást az ortenburgi gyülekezet egy esetleges gyülekezeti testvérkapcsolat kezdeményezéseként, a kapcsolatfelvétel lehetőségének megteremtéséért küldte számunkra. Gyülekezetünk vezetősége április végén Ortenburgba utazik, hogy a kibontakozni látó testvérkapcsolat lehetőségeiről, jövőjéről tárgyaljon...

„Ó, mily szép, mily gyönyörűes a testvérekkel egységben lenni...” (ÚÉ)

VAJER TÍMEA
óvodavezető

A vasárnapi evangélikus istentiszteleteink igehirdetéseit a kedves testvérek meghallgathatják az interneten is, az oroshaza.lutheran.hu oldalon. Igehirdetéseink 2008. augusztus 31. óta mindig felkerülnek a világhálóra (eltekintve egy-két technikai hibától), így rendszeres a közkinccsételük. Isten áldása legyen minden olyan alkalmon, ahol az Ő igéje hangzik!

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉS (3 éven aluli gyermekek)

Kecskeméti Béla Zoltán és Tokovics Adél Margit leánya:
BIANCA 2012. december 14.

Medgyesi Tamás Zoltán és Kovács Éva fia:
TAMÁS 2013. január 19.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

TEMETÉS (2012. december 4.–2013. március 14.)

Hajdú Mária (69) · Zsilák Györgyné (Krizsán Jolán 83) · ifj. Makocsai József (58) · Vági Mihály (77) · Brebovszki Istvánné (Szijjártó Szabó Sarolta Éva 83) · Tóth Bálintné (Gombkötő Lenke 80) · Tóth Jánosné (Szabó Katalin 89) · Horváth Antal Ádám (76) · Bubik Sándorné (Gulyás Julianna Mária 73) · Kruzsicz Sándor (73) · Madarász Istvánné (Keresztes Margit 88) · Horváth Istvánné (Süle Ibolya 73) · özv. Darabos Mátyásné (Horváth Etelka 84) · Kiss Mihályné (Fáber Mária 84)

A VILÁG PEDIG ELMÚLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

Túrmezei Erzsébet: HÚSVÉTI CSEND

*Lelkem, dalolj a húsvét örömeiről!
Csengjen a hangod, mint a hegyi csermely
fentről hozott kristályos-tiszta hangja,
mint a hóvirágok fehér harangja.
Legyen dalodban élet és erő...
fakadó rügyek, fesledő virágok:
a tavasz, mely meggyőzte a világot.
Legyen benne ragyogó diadallal
a hosszú éjszakát elűző hajnal!
Az a mosolygó, bíborfényű reggel,
melyben a sírban hasztalan keresték
gyászt illatozó, könnyes kenetekkel
a Názáreti Jézus drága testét,
mert élt, előttük feltámadva járt.
Visszhangozd szíveik ujjongó szavát.
Húsvétről zengjen, zengjen hát az ének!
Lelkem, adj hangot húsvét örömeinek!*

*Figyelek... várok... Csend van, hosszú, tiszta,
mint mikor az ég harmatkönnnyét issza
minden fűszál még... és hiába kérem:
ösvényein ott jár az élő Mester
feltámadottan, tündöklő-fehéren,
bűn és halál felett vett diadallal.
Ujjongó lelkem lépteire hallgat
és ezt a csendet hogy zavarná dallal?!*

ADOMÁNYOK

AZ OROSHÁZI HARANGSZÓ

ÚJSÁGRA

2012. december 4.–2013. március 8.

Mórocz Antal	2000 Ft
Szemenyei Márta	2000 Ft
Tóth Béla	1000 Ft
Ilovsky Béla	10000 Ft
Szula István és neje	1000 Ft
Lázár Pál és neje	2000 Ft
Nagy Dénesné	1000 Ft
Dr. Misurda Mihályné	1000 Ft
özv. Csete Sándorné	3000 Ft
Kiss Ferenc	2000 Ft
Jankó Bálint	3000 Ft
Pásztorcsik Jánosné	2000 Ft
Kiss Sándorné	2000 Ft
Madarász István	2000 Ft
Tóth Sándor István	5000 Ft
Gombkötő Pálné	2000 Ft
Dimák Sándor és családja	5000 Ft
Dimák Józsefné	5000 Ft
Csotó Nagy Istvánné (Kardoskút)	2000 Ft
Rajki József és családja (Kardoskút)	3000 Ft
Dérené Csepregi Klára	1000 Ft
Dér Tamás	1000 Ft
Kovács Tiborné	2000 Ft
Pál Tamásné	1000 Ft
Ballai Mihályné	1500 Ft
Györgyi István	2800 Ft
Bodzsár Lászlóné	1000 Ft
Bencze Géza és neje	15000 Ft
Juhász Nagy Mihály	2000 Ft
Győri Dani József	5000 Ft
Szekeres Józsefné	1000 Ft
Lánczi Istvánné	500 Ft
Papp Vilmosné	2000 Ft
Czikora Lajos	2000 Ft
Kovács Ferenc és neje	2000 Ft
Szalay Judit	1000 Ft
vitéz lovag Simon Árpád	20000 Ft
Nemes Endréné	1000 Ft
Berta Károlyné	2000 Ft
Nagy Imréné	1000 Ft
Éliás László	1000 Ft
Zelenka Károlyné	2000 Ft
Éliás Dávid és neje	4000 Ft
Kiss János	2000 Ft
Berta Sándorné	2000 Ft
Csizmadia Ferencné	2000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	1000 Ft
Kissné Betkó Katalin	2000 Ft
Pásztorcsik Jánosné	1000 Ft
Szász István és neje	2000 Ft
Kunos Lajosné	2000 Ft
Verasztó Ferenc és neje	2000 Ft
Nagy Lajosné	1000 Ft
Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	10000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 10 testvértől	34000 Ft